

Qarabağ qazisi olan jurnalistin həyatı təhlükədə

Qarabağ müharibəsi veteranı, Kəlbəcər rayonundan məcburi köçkün, jurnalist, II qrup əlil Müslüm Məmmədov Türkiyəyə əməliyyata aparılıb. Dörd ildir hepatit C virusuna yoluxan, ağır formada qara ciyər serrozundan əziyyət çəkən Qarabağ qazisinin əməliyyatı üçün müəyyən qədər pul yığılıb. Müslüm Məmmədov Türkiyənin Qazi Universitetinin Xəstəxanasında əməliyyat olunacaq, qaraciyəri dəyişdiriləcək.

Bir müddət öncə M. Məmmədovun səhhətinin pisləşməsi ilə bağlı Parlament Jurnalistlər Birliyi (PJB) və Azərbaycan Vətən Müharibəsi Veteranları Birliyi (AVMVB) ölkə ictimaiyyətinə, imkanlı şəxslərə müraciət etmişdi. Bu müraciətə cavab olaraq artıq jurnalistə bir sıra imkanlı şəxslərdən müəyyən qədər kömək edilib.

Qarabağ müharibəsi veteranına ən böyük dəstək isə "Azər-sun Holding"dən gəlib. Həkimlərin qeyd etdiyi kimi, həyatı təhlükə yaşayan və 10 gün müddətində qaraciyər köçürülməsinin vacib olduğu vurğulanan Müslüm Məmmədov tez bir zamanda Türkiyəyə aparılıb. Amma Türkiyəyə aparılan xəstə qazinin köməyə ehtiyacı var. Müslüm Məmmədov Qarabağ Qazisi, jurnalist olmaqla yanaşı, iki azyaşlı uşaq atasıdır. Himayəsində xəstə, yaşlı anası var.

□ E.SEYİDAĞA

"20 Yanvar" da yolu kəsən köşk tıxac yaradır

"20 Yanvar" metros-tansiyasının "Azərsu" ASC-nin binası istiqamətindəki çıxışında həm gediş-gəlişin intensiv olması, həm də əhalinin buradan dayanacaq, görüş yeri kimi istifadə etməsi həmin ərazidə elə bir sıxlıq yaradı ki, kənardan baxanda bura arı pətəyini xatırladır.

Bundan əlavə, yolun ortasında qoyulan köşk gediş-gəlişə mane olaraq daha çox sıxlıq yaradır. Köşkdən alış-veriş edənlər isə yolun qarşısını tamami ilə kəsirlər. Nəticədə piyadalar köşkün qarşısından dar yolla növbələşərək keçməli olurlar. İnsanlar qarşı-qarşıya gəldikdə dayanıb bir-birinə yol verməli olurlar.

Qeyd edək ki, bu yol insanların intensiv istifadə etdiyi yoldur. Həm metroya enib-çıxanlar, həm də Bakı qəsəbələrinə gedənlər 2-3 metr eni olan bu yolla hərəkət etməli olurlar. Bundan əlavə, köşkün yanında dayanacağın olması vəziyyəti daha da ağırlaşdırır. Avtobus və taksilər də əhalinin sıx toplaşdığı yerdə saxlayıb sərnəşin yığılmağa çalışdığından ərazidə əsl xaos yaranır. Bir tərəfdən müştəri səs-ləyən taksi sürücüləri, digər tərəfdən avtobus sürücüləri, yoldan gələn siqnal səsləri, dayanacaqdakı insanların səs-küyü qulaqbatıran bir uğultu yaradır.

Sərnəşin avtobusları üçün nəzərdə tutulmuş dayanacaqlarda taksilərin xidmət göstərməsi nəqliyyatın hərəkətini məhdudlaşdırır. Taksilər nəqliyyatın intensiv hərəkət etdiyi yolda 2 cərgədə dayanırlar. Bu zaman avtobusların yolu kəsilir və tıxac səbəb olur.

Qeyd etdiyimiz bu vəziyyət artıq illərdir ki, davam edir. Dəfələrlə mətbuatda işıqlandırılmasına baxmayaraq, heç bir dövlət qurumu lazımi ölçü götürmür.

□ Məğrur SALMANOV
Foto müəllifidir

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 metr. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yan

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

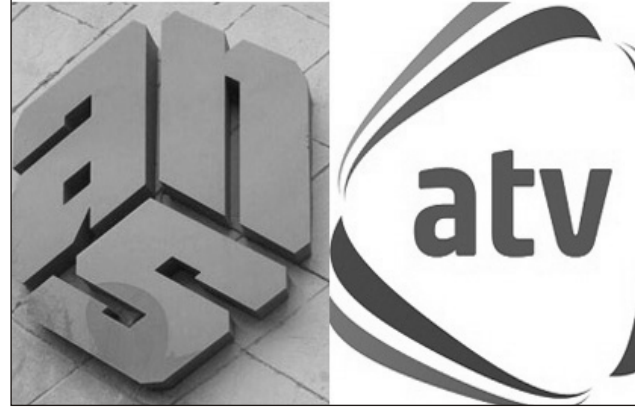
"Bizə qarşı edilən qərəzlərin cavabını vermişik"

ATV rəhbərliyi ANS-dən üzr məsələsinə aydınlıq gətirib

Ölkənin iki televiziya kanalı - ANS və ATV arasındakı gərginlik sönümə gətirilib. Belə ki, ATV-nin tanınmış aparıcısı İlkin Həsənin ANS TV-ni və onun əməkdaşlarını təhqir etdiyi üçün açılan məhkəmə davasında qətnamə qəbul edilib. Nəsimi rayon məhkəməsinin verdiyi qərara görə, İlkin Aydın oğlu Həsəni 22 may 2015-ci il tarixində öz facebook səhifəsində ANS-ə ünvanladığı sözləri elə həmin sosial şəbəkə vasitəsi ilə öz adından təkrar etməklə, ANS şirkətindən, onun rəhbərliyindən və əməkdaşlarından üzr istəməlidir.

Qeyd edək ki, bu günlərdə İlkin Həsəni öz facebook səhifəsində status paylaşaraq qarşı tərəfdən üzr istəmişdi. Lakin alınan məlumata görə, məhkəmədə hakim aparcının üzrxahlığını qəbul etməyə ehtiyacı yoxdur. Həsəni üzr istəməsinə tələb edib.

ATV-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Vaqif Aydınovlu

məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlama verib: "Bu bərədə hələ ki, heç bir açıqlama vermə bilməyəcəm. Məsələ ilə əlaqədar yalnız televiziyanın rəhbərliyi və hüquqşünası ilə məsləhətləşdikdən sonra hər hansı fikir söyləmək iqtidarında ola bilmərəm ki, televiziya heç vaxt heç kəmə qarşı qərəzli mövqedə olmayıb. Buna baxmayaraq bir neçə dəfə müəyyən məsələlərdə qərəzlə qarşılaşmışıq. Buna görə də həmişə olmasa da vaxtaşırı cavablar vermişik".

Xatırladaq ki, ANS TV-nin əməkdaşı Ləman Əlişərfəzizinin Mətanət Əliverdiyeva haqqında hazırladığı sükəti İlkin Həsəni kəskin münasibət bil-

dirmişdi. Belə ki, aparcı ANS TV-ni şərəfsizlikdə ittiham etmişdi: "14 ildir TV-də işləyirəm. Bu 14 ildə çox şey gördüm, amma bir telekanalın digərinə qarşı etdiyi belə bir ŞƏRƏFSİZLİYİ görmədim! Bəs hanı sizin jurnalist həmrəyliyiniz, hanı dəqiqliyiniz, qərəzsizliyiniz? Başa düşürəm. TV adlandırdığınız o konslagerinizdə bəzi işçilərinizin qədrini bilmədiniz. Onlar ATV-yə gəldi, hörmət, azadlıq və yüksək maaş gördü. Amma belə etməli deyildiniz! Bu gün siz, rəsmən ATV kanalına efir müharibəsi elan etdiniz! OK, olsun!".

Bu statusdan sonra ANS müraciət edəcəyini bəyan etmişdi.

□ Xalidə GƏRAY

Akif Nağı Qarabağ döyüşçüləri ilə birgə Türkiyəyə getdi

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının (QAT) sədri Akif Nağı "Qarabağ Təbliğət Turu" çərçivəsində Türkiyəyə səfər edib. Onunla birlikdə QAT İdarə heyətinin üzvləri, Qarabağ döyüşçüləri Rəhman Cəfərov, Hüseyn Hüseynov, Qarabağ müharibəsinə dair məlumat xarakterli "Yaddaş" filminin rejissoru Elxan Xanəlizadə də qardaş ölkəyə gəlib.

Qurumun mətbuat xidmətindən "Müsavat.com"-a verilən məlumata görə, səfərdə məqsəd Qarabağ həqiqətlərinin geniş dairələrə çatdırılması, yerli qeyri-hökumət təşkilatları ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi, həmçinin, qardaş ölkənin terrora qarşı mücadələsinə ictimai dəstək verməkdir.

QAT nümayəndə heyəti bir həftə ərzində Türkiyənin müxtəlif yerlərində rəsmi və qeyri-rəsmi görüşlərin, konfransların, dəyirmi məsələlərin keçirilməsini planlaşdırır. Qarabağ həqiqətlərindən bəhs edən kitabların və QAT-ın hazırladığı "Yaddaş" filminin nümayişi, filmin disklərinin yayılması da plana daxildir. Səfər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının dəstəklədiyi layihə çərçivəsində həyata keçirilir.

□ Cavid TURAN

Berlin Əsədlə bağlı taktikasını dəyişir

Almaniya kansleri Angela Merkel Brüsseldə Avropa İttifaqının növbədənəknər zirvə görüşündən sonra keçirilən mətbuat konfransında bildirib ki, Suriya münaqişəsinin nizama salınması üçün "bir çox əlaqədar şəxslə" dialoq aparmaq lazımdır. Kansler daha sonra təklifinin ən mühüm ikinci hissəsini səsəndirib: "...o cümlədən Əsəd ilə".

Almaniya hökuməti indiyədək ancaq Suriya liderinin istefaya getməsinə tələb edirdi. Amma qaçqınların Avropaya və ilk növbədə Almaniya axını, İŞİD terrorçu qruplaşmasının mövqelərinin möhkəmlənməsi, görünür, hökumətin siyasi kursunun təcridən dəyişməsinə səbəb olub.

Almaniyanın xarici işlər naziri Frank-Valter Ştaynmayer artıq bu ilin əvvəllərində qəzetlərin birinə müsahibəsində bildirmişdi ki, prinsip etibarilə Suriya rəhbərliyi ilə danışıqlar imkanını istisna etmir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq! Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağımız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Təbrizdə aksiya: "Azərbaycan yatmayıb - kürdə torpaq satmayıb!"

Ötən həftə Təbrizin Səhənd stadionunda bu şəhərin "Traxtur" futbol komandası ilə Tehranın "Perspolis" takımı arasında matç keçirilib. İran futbol klublarının super liqa oyunları çərçivəsində keçirilən oyun hakim "Traxtur"a qarşı verdiyi ənənəvi qərarlar nəticəsində 1-0 hesabı ilə "Perspolis"-in xeyrinə yekunlaşıb.

GAMAC saytında yayılan məlumata görə, "Traxtur-Perspolis" müsabiqəsi bir çox önəmli hadisə ilə yadda qalıb. Azərbaycan komandasının tərəfdarları keçmiş illərdən hakim Möhsün Torkini "Traxtur"a qarşı ədalətsiz qərarları ilə xatırladıqları üçün hakim meydançaya gələn kimi ona qarşı etirazla başlayıblar. Tərəfdarlar oyuna Torkinin hakimiyyətini təsdiqləməsi ilə razılaşmadıqlarını bildiriblər. Hakim isə "Traxtur"a qarşı ənənəvi qərarlarını oyun boyu davam etdirib. Hakimə davamlı etirazlarını bildirən tərəfdarlar oyunun 25-ci dəqiqəsindən meydançaya tərəf yaxınlaşıb və hakimə qarşı daha şiddətli şüarlar səsəndiriblər.

Bu arada "Traxtur" tərəfdarları "Perspolis" tərəfdarları tərəfində üzərinə "Urmiyənin sevimlisi Perspolis" yazılmış plakatın qaldırılmasına şiddətlə etiraz ediblər. Həmin plakat bir neçə dəqiqə sonra "Traxtur" tərəfdarlarının kəskin etirazı nəticəsində endirilib. Məlumata görə, "Perspolis"-in bütün tərəfdarları idmana aid olmayan məqsədlərə görə stadiona gələn kürdlərdən ibarət olub. Məhz bu cəhətdən Azərbaycanlı futbol tamaşaçıları "Terroristə ölüm!", "Azərbaycan yatmayıb - kürdə torpaq satmayıb!" və s. kimi şüarlar səsəndiriblər. Həmin vaxt "Traxtur" tərəfdarları tərəfində oturan "Perspolis"-in kürd tərəfdarları Azərbaycanlı tamaşaçıları tərəfindən stadiondan çölə çıxarılıb.

Oyun bitdikdən sonra "Traxtur" tərəfdarları stadionun çıxışında toplaşdı və hakimə etiraz etdikləri zaman təhlükəsizlik qüvvələrinin hücum və müdaxiləsi ilə üzlaşıblər. Onlar bir neçə dəqiqəlik qarşıdurmadan sonra stadiondan uzaqlaşdırılıb. Bundan sonra soydaşlarımız şüarlar səsəndirərək Təbrizin Abresan dördyoluna tərəf hərəkət ediblər. Təhlükəsizlik qüvvələri təcili olaraq "Traxtur" tərəfdarlarının toplaşdığı yere gəlib və qısa müddət sonra yığınaq sona çatdı.

□ Cavid TURAN

Manatin yenə ucuzlaşacağı barədə ehtimallar səslənməkdədir. Əksər ekspertlərin ilin sonuna kimi devalvasiya olacağı barədə proqnozlar verirlər. Həmçinin, yenə də kəskin devalvasiya qorxusu var.

Qeyd edək ki, qarşıdakı 4 ildə Azərbaycan manatının orta illik məzənnəsi açıqlanıb. Hökumət açıqlamasında qarşıdakı 4 ildə Azərbaycan manatının dollar və avroya nisbətində orta illik məzənnəsinin sabit qalacağını bildirdi. Amma bu proqnozlar ölkədə iqtisadi prosesləri izləyən bəzi beynəlxalq maliyyə qurumlarının fikirləri ilə heç də üst-üstə düşmür. Məsələn, Asiya İnkişaf Bankı hesab edir ki, Azərbaycanın xarici valyuta ehtiyatlarının azalması və neftin ucuzlaşması manatın növbəti devalvasiyasına səbəb ola bilər.

"Azərbaycanın xarici valyuta ehtiyatlarının azalması və neftin ucuzlaşması manatın növbəti devalvasiyasına səbəb ola bilər, əgər indiki trend qarşıdakı aylarda da davam edərsə". Bu, Asiya İnkişaf Bankının gözləntisidir. Bankın "Asian Development Outlook 2015 Update" adlı hesabatında bildirilir ki, Azərbaycanın bank sektorundakı dollarlaşma ən çox narahatlıq doğuran amildir: "Bu ilin fevralındakı devalvasiyadan sonra dollar depozitləri əz qala iki dəfə artıb". Bank qeyd edir ki, Azərbaycanın xarici valyuta ehtiyatları bu ilin yanvar-avqust aylarında təxminən 30 faiz azalıb. Bu azalma Mərkəzi Bankın devalvasiyadan sonra manatın məzənnəsinin sabit saxlamaq cəhdlərinin nəticəsidir.

Manatın məzənnəsi dünya bazarlarında neftin qiymətin-

Devalvasiya təhlükəsi manatı daim izləyir

Ekspertlərə görə, vəziyyət ciddi olaraq qalır

dən asılıdır. Əgər ötən ilin avqustunda Azərbaycan nefti 103.08 dollara satılırdısa, indi iki dəfədən çox ucuzlaşıb. Ölkədə inflyasiya sürətlənib. Və devalvasiya xaricdən gətirilən malların qiymətinin artmasına şərait yaratmaqda davam edəcək.

Bank xatırladır ki, hökumət qənaətə keçib: "2016-cı ilin dövlət büdcəsi yığcamlaşdırılıb, bəzi investisiya layihələri təxirə salınıb." Amma növbəti devalvasiya ilə bağlı proqnozuna baxmayaraq bank bundan əvvəlki hesabatda Azərbaycanın inkişaf tempi ilə bağlı verdiyi proqnozu dəyişməyib. Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmov isə narahatlığa əsas görmür: "Vəziyyət normal, sabitdir. Valyuta bazarında sakitlik hökm

sürür. Narahatçılıq üçün heç bir əsas yoxdur".

Qeyd edək ki, fevral devalvasiyasından bir gün əvvəl də Rüstəmov telekanal vasitəsi ilə manatın möhkəmliyi barədə açıqlama vermişdi, amma manat dollara görə 34 faiz ucuzlaşdı. İqtisadçı-ekspertlər bir neçə ay əvvəldən devalvasiya təhlükəsindən danışıqlar da, hökumət rəsmiləri nikbin açıqlamalar verirdilər.

Ekspertlər yeni də bildirirlər ki, devalvasiya təhlükəsi qalır və vəziyyət ciddidir. İqtisadçı Samir Əliyevin sözlərinə görə, hökumət fevral devalvasiyasına getməyə məcbur olub. Çünki həmin ərəfədə ölkədə böyük panika yaşandı, böyük məbləğdə dollar alışı həyata keçirildi. "Nəticədə valyuta ehtiyatı azal-

mağa başladı. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatı son bir ildə iki dəfəyə qədər azalıb. 15 milyarddan 7,3 milyarda düşüb. Fevral ayında qısa müddətdə bir həftə ərzində 1,5-2 milyard pul əriməyə başladı. Hökumət də devalvasiyaya getməyə məcbur oldu". Onun sözlərinə görə, hökumət bu dəfə də kəskin devalvasiyaya gedə bilər, ancaq yumşaq devalvasiya daha məqsədəuyğundur.

"Ögey" və "doğma" siyasi dustaqlar

Xalid KAZIMLI

Hər dəfə hansısa bir ABŞ senatoru, ingilis lordu, alman deputatı, fransız diplomatı və yaxud nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların yüksək rəngli təmsilçiləri ölkəmizdə məhbəsdə olan siyasi dustaqların adlarını çəkərək, onlara azadlıq tələb edəndə qərribə bir ayrı-seçkilik şahidi oluruq.

Bu dəfə amerikalı senator Patrik Lehay bəyanat yayıb, bir neçə siyasi məhbusun adını çəkərək onlara azadlıq tələb etdiyini bildirdi.

Söz yox, Lehay və digərləri ölkədəki siyasi dustaqların hamısının adını çəkə bilməzlər. Çünki bizdə siyasi dustaqlar və vicdan məhbusları çoxdur, bir abzasda, bir səhifəyə yerləşəcək miqyasda deyil. Ancaq onlar da həmişə eyni adamların adını çəkirlər. Ayrı-seçkilik göz deyir.

Tofiq Yaqublu və İlqar Məmmədov eyni işə görə, eyni gündə, eyni maddələrlə, eyni şərtləmələrlə tutulublar. İlqar Məmmədov "ReAL" təşkilatının sədrdirsə, Tofiq Yaqublu ölkənin ən böyük müxalifət partiyasının sədr müavinidir. Ancaq əcnəbi siyasətçilər və diplomatlar həmişə İlqar Məmmədova azadlıq tələb edirlər. Belə çıxır ki, onların biri mütləq azadlığa buraxılmalıdır, digəri həbsdə qalsa da olar.

Sırf siyasət üstə tutulanlar bir kənardadır, daha çox insan haqlarının müdafiəsi ilə məşğul olanlar və bu zaman hakimiyyətin qəzəbinə gələnlərin azadlığa buraxılmasının vacibliyi qabardılır.

Günahsızlığa qalsa Müsavatın sabiq başqanı İsa Qəmbərin keçmiş müşaviri, indiki başqan Arif Hacılinin müavini Yadigar Sadıqlı tamamilə, quşqusuz olaraq günahsızdır, açıq-aşkar şərəməyə məruz qalıb, bir çırtma vurmadığı adamın yalan ifadəsinə görə həbsə atılıb. Ancaq beynəlxalq dairələrdə onun adını siyasi dustaq qrafasına ad-soyadı ilə salmırlar, "və başqaları" kimi qeyd edirlər.

Jurnalist Seymur Həzi də həm siyasətçi, həm də müxalif düşüncəli jurnalist kimi məhbəsdə salınıb, həm siyasi fəaliyyətinə, həm də yaradıcılığına görə bir çox siyasi məhbuslardan bir addım öndədir, amma senatorlar onun adını da çəkmirlər.

Fərəc və Sirac Kərimli qardaşları da yada salınır.

Halbuki açıq siyasi fəaliyyətləri, siyasi iddiaları olan məhz partiya funksionerləri olan şəxslərdir və onların hansı səbəbdən həbs edildikləri heç kəsə sirr deyil, birmənalı şəkildə ortadadır.

Əlbəttə, konqresmenlərin, senatorların, lordların azadlıq tələb etdiyi şəxslər də siyasi dustaqlardır və azad olunmalıdırlar, ancaq siyasətlərin ikinci plana keçirilməsi, çox vaxt adlarının anılmaması təəssüf doğurur və ölkəmizdə insan haqlarının durumu ilə bağlı tənqidi fikirlər səsləndirənlərin səmimiyyətini şübhə altına salır. Onlar özlərinə yaxın hesab etdikləri üçün səs qaldırırlar.

Bu şəxslərin dini fəaliyyət və tələbləri üzündən həbsə alınan möminləri müdafiə etməmələrini anlamaq olar. Ortada bu şəxslərin yaxın olduqları xarici dövlətlə bağlı məsələlər var. Qərb siyasətçiləri və diplomatları hesab edirlər ki, Azərbaycan dini fanatizmin mənəfinə düşməmək üçün bəzi sərt tədbirlər görməkdə haqlıdır.

Bes ölkədə demokratikləşmə, azad seçki, insan haqlarına riayət tələb edərkən həbs olunanlara nə sözləri var? Bu ki inkişaf etmiş Qərb dövlətlərinin prioritet saydığı, daima önəm verdiyi dəyərlərdir. O dəyərlərə görə həbs olunanların arasında ayrı-seçkilik qoymaq nəyə lazımdır?

Bu məsələdə bir tendensiya da var: hər dəfə yeni həbs olunanların azadlığı tələb olunur. Bəyanatı bəyanata calayırlar, tövsiyələr, tələblər bir-birini əvəz edir - ta ki, yeni bir siyasi məhbusa hökm oxunana qədər. Ondan sonra köhnə siyasi məhbusların çoxu unudulur, fikirlərini yeni siyasi məhbusların üzərinə cəmləyirlər.

Belə görünür ki, siyasi məhbuslarımıza azadlıq tələb edən dairələr tələblərində ısrarlı, ardıcıl və prinsipli deyillər. Onlar üzde, media qarşısında bu kimi tələblərlə çıxış edir, ancaq pərdə arxasında Azərbaycan hakimiyyətinin arqumentlərini qəbul edir, onun üçün tanıdıqları güzəşt limitini uzadırlar.

Elə siyasi məhbuslar var ki, onların həbs olunması birbaşa ABŞ və İngiltərənin üzünə, imicinə vurulan şilləydir, ancaq bu dairələrdə nəyə görə o şilləni rahatlıqla yedilər. İndi arada sifətlərini qorumaq üçün bəyanat-filan verirlər.

Əli Kərimli alternativsiz seçkinin qalibi oldu

AXCP-nin bir qanadı qurultayını keçirdi, digər qanad bu gün qurultay vaxtını elan edir; Razi Nurullayev: "YAP Əli Kərimlidən daha insaflıdır..."

Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası çoxdan gözlənilən qurultayını keçirdi. Hazırkı sədr Əli Kərimli alternativsiz seçkidə açıq səsvermə ilə partiyanın qarşıdakı 4 ildə növbəti dəfə rəhbəri seçildi. Sədrliyə günlər öncədən namizədliyini irəli sürən partiyanın Rəyasət Heyətinin üzvü Sahib Kərimli irəli sürdüyü sədrin gizli səsvermə ilə seçilməsi təklifi qəbul olunmadığı üçün iddiasını geri götürdü.

S.Kərimlinin bu addımına dərhal sosial şəbəkələrdə kəskin reaksiya verildi. Xüsusilə, Razi Nurullayev tərəfindən yaradılan yeni AXCP-nin tərəfdarları onu tənqid atəsinə tutdular. Bir sıra iddialar ortaya atıldı. Əsas iddialardan biri S.Kərimlinin Ə.Kərimlinin planı üzrə hərəkət etdiyini, məhz onun təklifi ilə seçkiöncəsi demokratik mühit yaratmaq məqsədilə belə bir addım atması ilə bağlı oldu.

Qeyd edək ki, günlər öncədən AXCP-nin Əli Kərimli qanadının indiyə qədər keçirdiyi konfransların əksəriyyətinin saxtakarlıq şəraitində baş tutduğu barədə mətbuatda xəbərlər dolaşdı. Hətta çayxanalarda çəkdirilən fotoların konfrans şəkilləri kimi cəmiyyətə təqdim

edilməsi fikirləri də az səslənmirdi. Qurultay başlayan kimi isə yetərsayın alınmadığından muzdlu insanların qurultayın keçirildiyi məkana gətirilməsi ilə bağlı fikirlər də sosial şəbəkələrdə dolaşdı.

Onu da xatırladaq ki, Ə.Kərimli qurultay gününü təyin etdiyi andan etibarən partiyanın Razi Nurullayev qanadı qurultayın nəticələrini qeyri-legitim elan edəcəklərini bildirmişdilər. Buna uyğun olaraq, qurultay başlayar-başlamaz AXCP-nin Etimad Qurultayı üzrə Təşkilat Komitəsi bəyanat yayaraq, nəticələrin legitim olmayacağını bəyan etdi. Əsas kimi də, Ə.Kərimlinin son bir ildə qanunsuz şəkildə cəmiyyətə AXCP sədri kimi təqdim olunması gətirildi.

Əli Kərimli

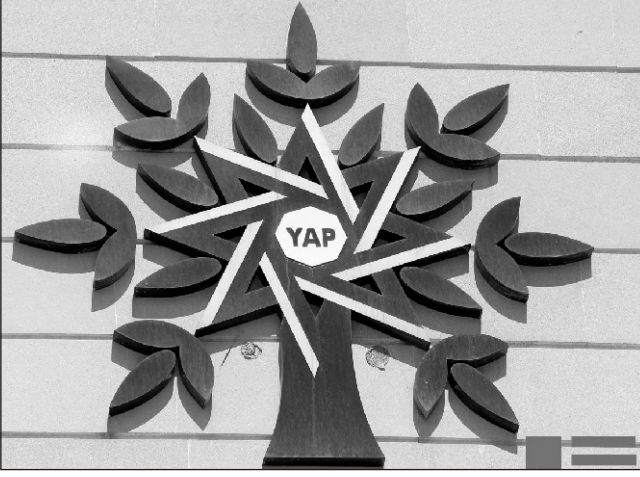
Qurultayın nəticələri barədə "Yeni Müsavat"a açıqlama verən R.Nurullayev Azərbaycan siyasətində növbəti şouya tamaşa etdiklərini bildirdi: "Azərbaycan siyasətində yaramaz bir şou baş verdi. Əgər bu gün YAP sədrini dəyişməmiş, seçkini istədiyi kimi keçirirsə, alternativsiz namizəd irəli sürürsə, eyni şeyi də Əli Kərimli edir. Bu insan şəxsi ambisiyalarının quluna çevrilib. Bütün in-

sanlar anlamalıdır ki, o, siyasətdə heç zaman uğur qazana bilməz. Onun İlham Əliyevi tənqid etməyə nə mənavi, nə hüquqi, nə də insanlıq haqqı çatır. İlham Əliyev seçkilərə gedən zaman daha dürüstdür. Çünki özünə 100%-lik nəticə yazmayıb. Amma Kərimli bunu etdi. YAP Əli Kərimlidən daha insaflıdır... Kərimli bir iddi ki, legitim sədr deyildi, sədrliyi qəsb etmişdi. Alternativsiz seçki keçirilirsə, hər kəs nəyə görə mandatını qaldırıb, ona səs verirsə, başqa sözə gerek yoxdur. Neçə illərdir ki, bu şou baş verir".

R.Nurullayev bu gün keçirəcəkləri qurultayın zamanının bəlli olacağını da qeyd etdi: "Təbii mən yumşaq, banşığa meyilli, demokrat insanam. Onların iyrenc hərəkətlərindən sonra mənə güc gəlir, daha həvəslə işləyirəm. Dostlarım da eyni ilə mənim kimi. Sentyabrın 28-də qurultayın vaxtını elan edəcəyik. Möhtəşəm bir qurultay keçirəcəyik. Bu qurultaydan sonra Kərimlinin legitimliyi şübhə altına düşəcək, onun sədrliyinə son qoyacağıq. Cəmiyyətdə də legitimliyimiz qəbul olunacaq. Beynəlxalq aləmə açılacağıq. Səfərlərimiz beynəlxalq aləmə olacaq. Biz real müxalifətin kimliyini sübut edəcəyik. Oyuncu, uğursuz siyasətlə belə özünü lider elan edənlərin kimliyi də çıpaqlığı ilə ortaya çıxacaq".

Sonda qeyd edək ki, AXCP rəhbərliyi qurultaya ölkənin əsas müxalif düşərgəsinin liderlərini dəvət etməmişdi.

□ Cavansir ABBASLI

Yeni Azərbaycan Partiyası noyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkiləri öncəsi təbliğat-təşviqat mərhələsində pulsuz efir vaxtından istifadə etməyəcək. Hakim partiya buna səbəb kimi alternativliyin olmamasını əsas göstərib.

Belə ki, seçkilərdə 60-dan çox namizədi qeydə alınmış siyasi qurum ödənişsiz efir vaxtı əldə edir. YAP icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov mətbuata açıqlamasında bu şansı yalnız onların əldə edəcəklərini, heç bir siyasi qurumun 60-dan çox namizəd irəli sürə bilməməsini, bunun üçün imtina etdiklərini bildirib: "Biz bütün seçkilərdə, o cümlədən 2010-cu ilin parlament və 2014-cü ilin bələdiyyə seçkilərində partiya olaraq iştirak etmişik. Belə olanda YAP-a pulsuz efir vaxtı ayrılır, dövrü mətbuatda təşviqatın aparılmasına şərait yaradılır. Amma biz bundan imtina edirik, çünki başqa partiyalar 60 dairədən namizəd irəli sürməyə adam tapmırlar. Belə olanda da alternativlik olmur. Ona görə də dövlətin ayırdığı ödənişsiz efir vaxtından imtina edirik. Mərkəzi Seçki Komissiyası bütün namizədlərin efir vaxtından istifadə hüququnun olması ilə bağlı qərar verə bilər. 2010-cu ilin parlament seçkilərində hər bir dairədən olan namizədlərin "dəyirmi masa"ları keçirildi. Yəqin ki, bu il də belə olacaq".

Qeyd edək ki, hazırda na-

mizədlərin imzatoqlama kampaniyası, qeydə alınmaları prosesi davam edir. Heç bir siyasi qurumun 60-dan çox namizədi qeydə alınmayıb. Hakim partiyasının bu qədər iddiaçısının hələ də qeydə alınmamasına baxmayaraq, belə bir qərar verməsi ilə bağlı ekspertlərin bəzi qənaətləri var. Onlar hesab edirlər ki, hakimiyyət bununla seçkidə iştirak edən siyasi qurumlara mesaj göndərib. Yeni heç bir siyasi qurumun 60-dan çox namizədinin qeydə alınmaması ilə bağlı. Hazırda müxalif namizədlərə imzatoqlama kampaniyasında və qeydiyyat prosesində yaradılan sünü-əngəllər ekspertlərin bu fikrini dolayısı yolla təsdiqləyir. Seçkilərdə iştirak edən müxalif qurumların eksəriyyəti 60-dan çox dairədən iddiaçı irəli sürüb. Bu o deməkdir ki, qarşıdakı günlərdə müxalifət namizədlərinin "vurulması" prosesi artan xətlə davam edəcək.

60-dan çox dairədən namizəd irəli sürən qurumlardan Müsavat Partiyasının iddiaçılarının qeydə alınmasında ciddi maneələr var. İndiyə qədər partiyanın sabiq Məclis sədri Arzu Səmədbəylinin, Divan üzvü

YAP-ın "ödənişsiz efirdən imtinasının əsas hədəfi"

Vəfa Cümşüdlünün, Ağcabədi Təşkilatının sədri Rəşid Nəcəflinin namizədliyi qeydə alınmayıb. Müsavatın keçmiş başqanı, Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbərin isə imza vərəqələri qəbul edilməyib. Seçkilərdə iştirak edən digər qurumlarda da bu cür problemlər var.

Müsavat başqanının müavini Elman Fəttah hakimiyyətin əsas hədəfinin müxalifəti seçkilərdən kənar qoymaq olduğunu söylədi: "Hakimiyyət əvvəllər olduğu kimi, bu dəfə də seçkiyə olan marağı, əhalinin siyasi fəallığını aşağı səviyyədə saxlamaq istəyir. Bu məqsədlə ödənişsiz efir vaxtından imtina etdi. Çünki pulsuz efir vaxtı əldə etmək şansı olan, potensial namizədlər irəli sürən qurumlar var. Bunlardan biri də Müsavat Partiyasıdır. Hədəf bu qurumları kənar saxlamaqdır. Bu, çox absurd bir məsələdir. Seçki öncəsi prosesdə iştirak edən bir siyasi qurum əsas təbliğat vasitəsi olan pulsuz efirdən imtina edirsə, bununla hakimiyyət seçkiyə olan münasibətini ortaya qoyur. YAP Azərbaycanda seçki adına heç nəyin olmadığını, seçki prosesinin olmasını istəmədiyini büruzə verdi. Bu hələ ki YAP-ın qərarıdır. Seçki strategiyamız seçki ilə bağlı bütün imkanlardan istifadə edərək, rejimə qarşı fasiləsiz, ardıcıl şəkildə mübarizə aparmaqdır. Bunun ən əhəmiyyətli xalqla təmasları in-

Elman Fətəh:
"Bu, çox absurd bir məsələdir"

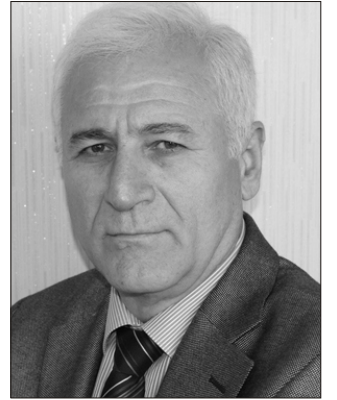
tensivləşdirmək baxımından efir vaxtı idi. Əgər seçki vaxtı heç bir instrument qalmırsa, o zaman yəqin ki, o prosesdə iştirakımız dayanacaq. Çünki məqsədimiz bu instrumentlərdən istifadə etmək idi. Bu yoxdursa, demək, biz də o prosesdə yoxuq".

Ümid Partiyası sədrinin müavini, namizədliyi qeydə alınmayan Ənvər Ağazadə builki seçki prosesinin əvvəlki seçkilərdən heç də fərqlənmədiyini qənaətləndirir: "Əvvəlki seçkilərdə olduğu kimi, proses yene də icra strukturlarının tam nəzarəti altında keçirilir. Namizədlərin qeydə alınması prosesi başa çatmamış, YAP belə bir qərar verir. Artıq onlar bilirlər ki, 60-dan çox namizədi qeydə alınmış qurum olmaya-

Ənvər Ağazadə:
"60-dan çox namizədi qeydə alınmış qurum olmayacaq"

caq. MSK başda olmaqla, daire seçki komissiyalarına bu barədə göstərişlər verirlər. Buna uyğun da hərəkət edilir. Seçkilər tam şəffaf olmayacaq. Hakimiyyət 2010-cu ildə olan ənənəni davam etdirir. Qanuna zidd addımlardır. 60-dan çox dairədən namizəd irəli sürülməyib. Ən azından gözləmək lazım idi. Namizədlərimizə qarşı böyük basqılar var. 72 sayılı dairədən namizədliyi qeydə alınmadı. Digər sədr müavini Araz İsayevin də namizədliyi qeydə alınmadı. İmza verən insanlara imtina etmələri üçün təzyiqlər edilir. İnsanları çöhrəklə imtana çəkişdirir. Bununla bağlı MSK-ya şikayət etmişik. Prokurorluğa da müraciət edəcəyik. Təəssüf ki, yuxarı orqanla-

Bəybala Əbil:
"Efirlər bütün namizədlərin üzünə açıq olmalıdır"

ra etdiyimiz şikayətlərə baxmayaraq, bu proses davam edir".

"Azadlıq-2015" seçki blokunun Seçki Qərargahının sədri Bəybala Əbil sona qədər 60-dan çox dairədə namizədlərinin qeydə alınması üçün mübarizə aparacağını qeyd etdi: "Bu qərarı YAP-ın mesajı kimi də qəbul etmək olar. 70-dən çox namizədimiz iştirak edir. YAP-ın əsas məqsədi seçkini xalqın üzünə bağlamaqdır. Azad seçki mühiti yoxdur. Buna görə də, ciddi problemlər yaradılır. Yap demokratik seçki fonu yaratmağa çalışır. Əslində qalsa isə, seçki prosesinə ciddi zərbə vururlar. Efirlər bütün namizədlərin üzünə açıq olmalıdır".

□ Cavansir ABBASLI

Müsavatın cəmi bir namizədi qeydə alınıb

İddiaçılar ciddi problemlərlə üzləşirlər; imzatoqlama kampaniyası yekunlaşmaq üzrədir; **Gülağa Aslanlı:** "DSK-lar tapşırıq əsasında fəaliyyət göstərir..."

Noyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkiləri ilə bağlı namizədlərin imzatoqlama və qeydə alınma prosesi davam edir. Oktyabrın 2-də imzatoqlama kampaniyası başa çatacaq. İmza vərəqələrini dairə seçki komissiyalarına (DSK) təqdim edən namizədlərə bir həftə ərzində cavab veriləcək.

Hazırda müxalif namizədlərin qeydə alınmalarında ciddi problemlər var. Əsasən də Müsavatın iddiaçıları bu cür maneələrlə üzləşiblər. İndiyədək təşkilatın yalnız bir namizədi, Masallı Təşkilatının sədri Xasay Fərzulla 71 sayılı Masallı kənd Seçki Dairəsindən qeydə alınıb. Partiyanın sabiq Məclis sədri Arzu Səmədbəyli, Divan üzvü Vəfa Cümşüdlü və Ağca-

bədi Təşkilatının sədri Rəşid Nəcəflinin namizədliyi qeydə alınmayıb.

Müsavatın icra Aparatının rəhbəri Gülağa Aslanlı bayram

günləri olduğundan bu həftədən etibarən toplanmış imza vərəqələrinin dairə seçki komissiyalarına təqdim olunacağını bildirdi: "İndiyə qədər qeydə ali-

nan namizəd bir nəfərdir. 14 namizəd sənədləri təqdim edib. Sənədlərin kütləvi şəkildə verilməsi bu həftəyə nəzərdə tutulub. Çünki 4 gün ərzində sənəd almaq mümkün deyildi. Bayram günləri sənəd verilməsi bir qədər dayanmışdı. Bu həftə 20-dən çox namizəd sənədlərini təqdim edəcək. Qeydə alınmaya, imza toplamağa ciddi maneələr yaradılır. Buna səbəb hakimiyyətin ədalətli seçki keçirmək istəməməsidir. Bütün qərarlardan görünür ki, qeydə alınmamağa səbəb kimi imzaların düzgün olmaması göstərilir. Halbuki imzaların düzgün olmasını təsdiq edən bir sənəd belə təqdim etmirlər. Seçki Məcəlləsinə görə, həmin sənəd hökmən təqdim olunmalıdır. Namizəd istədiyi zaman verilməlidir. Bu onu göstərir ki, DSK-lar tapşırıq əsasında fəaliyyət göstərir. Hüququ müstəvidə bu məsələləri gündəmə gətirdik".

Ümid Partiyasının səlahiyyətli nümayəndəsi, qurumun Ali Məclis və 125-lər Siyasi Klubunun sədr müavini, 95 sayılı Tərtər Seçki Dairəsindən namizəd Tamilla Qulami 6 nəfərin namizədliyinin qeydə alındığını söylədi: "69 sayılı dairədən Bəybala Əliyev, 19 sayılıdan Ramin Hacılı, 21 sayılıdan Günel Səferova, 35-dən İqbal Ağazadə, 92-dən Günel İbadova, 100 sayılıdan isə Tural Mus-

tafayev qeydə alınıb. Oktyabrın 2-nə qədər imza vərəqələri təqdim olunacaq. Bunun üçün hələ qarşıdakı günlərdə digər namizədlərimiz də imza vərəqələrini təqdim edəcəklər. Cavab gözləyən namizədlərimiz də var".

"Azadlıq-2015" seçki blokunun Seçki Qərargahının rəhbəri Bəybala Əbil bir namizədlərinin qeydə alındığını diqqətimizə çatdırdı: "60-dan çox dairədən namizəd irəli sürmüşük. Bir namizədimiz qeydə alınıb. Bu, Böyük Azərbaycan Partiyasının sədri Elşad Musayevdir. Əksər yerlərdə imzatoqlama kampaniyasını bitirmişik. Yaxın günlərdə hər şey aydınlıq gələcək. Problemlər var. İmzaların yığılması mərhələsində daha çox maneələr oldu. İndiyə qədər seçkilərdə baş verənlərə oxşar proseslər indi də yaşanır. Namizədlərin özlərinə, qohumlarına təzyiqlər edilir. Açıq şəkildə iddialarından geri çəkilmələri tələb olunur. DSK-lar sənədləri götürürlər. Hətta insanlardan şəxsiyyət vərəqələrini topa-topa yığıb gizlədir. Ümid edirik ki, sonda hakimiyyət bu cür özbaşnalıqların qarşısını alacaq".

VHP icra Aparatının sədri Samir Əsədli 3 namizədlərinin qeydə alındığını bildirdi: "İmza vərəqələrini geri qaytaranlar da var, yəqin növbəti günlərdə qeydə alınma mərhələsindən keçərlər".

□ Cavansir ABBASLI

"Danışmağa belə vaxtım yoxdur"

Elza Seyidcahan seçki dairəsini gizli saxlayır

Bəstəkar-müğənni, əməkdar artist Elza Seyidcahan ciddi-cəhdlə qarşıdan gələn parlament seçkilərinə hazırlaşır. Bu barədə qəzetimizə danışan əməkdar artist namizədliyini irəli sürdüyü dairənin adını nədənsə hələ də açıqlamaq istəməyib: "Seçkilərə hazırlaşdıqmdan müxbirlərlə danışmağa belə vaxtım yoxdur. İnşallah, hər şey üyülməzə olar. Hələ ki, dairənin adını açıqlamaq istəmirəm".

Xatırladaq ki, bir müddət bundan öncə əməkdar artist rayonların birindən namizədliyini irəli sürdüyünü söyləmişdi.

□ XALİDƏ

"Baxış bucağı"

İqtidarlı-müxalifətli siyasi qüvvələrin, cəmiyyətin durumundan bədgüman olduğunu açıq şəkildə ifadə edən həmsöhbətimin durumla bağlı narahatlığımı elə görüşümdən az öncə sosial şəbəkələrdəki statuslarından sezmışdim. Söhbətimiz boyu nələrə və nəyə görə ehtiyatlandığımı kifayət qədər ciddi arqumentlərlə əsaslandırdı, çıxış yolu kimi təkliflər verdi. Məncə, bu fikirlər indiki situasiyada hər hansı siyasi iddiası olmayan, hətta mandat yarışına da qoşulmayan, sadəcə, ölkənin taleyi ilə bağlı narahatlığımı səmimi şəkildə ifadə edən vətəndaşın mövqeyi kimi göründü.

Müsaibimiz "Şərq-Qərb" Araşdırmalar mərkəzinin rəhbəri Ərəstun Oruçludur, buyurun, tanış olun.

- Ərəstun bəy, son facebook statuslarınızdan da görünür ki, cəmiyyətlə bağlı dərin narahatlığınız var. Bu narahatlığın doğuran səbəblər nədir?

- Əslində bu gün ən ciddi narahatlıq yaradan amillərdən biri cəmiyyətin durumudur. Bir-iki il əvvəl biz daha çox siyasi reallıqlardan danışırıq və bu gün də o, aktual olaraq qalmaqdadır. Amma artıq o siyasi reallıq, hansını ki, illərdir tənqid edirik, cəmiyyətdə öz əksini tam olaraq tapıb. Yəni cəmiyyəti öz meyarlarına tam uyğunlaşdırıb. Artıq mənəndən soruşsanız ki, problemin kökü hardadır, deyəcəyəm "cəmiyyətdədir".

- Amma qabaqlar fərqli qənaətdəyiniz, eləmi?

- Bəli, qabaqlar deyirdik problem hakimiyyətdə, yaxud müxalifətdədir, ümumilikdə ictimai-siyasi münasibətlər sistemindədir. Yəni o kök orda qalmaqda davam edir, amma artıq onun cəmiyyətə təsiri o dərəcədə dərinləşib ki, problem gəlib cəmiyyətə çıxıb. Bu gün ən ciddi problem cəmiyyətdəki etimadsızlıqdır. İnsanların bir-birinə etimadsızlığı, bir-birinə güvənməməsi, hətta ən ülvə hislərin, münasibətin arxasında hansısa maraqlar axtarması, yəni xofluluq yaranıb. Fikrini, düşüncələrini açıq ifadə edən insanlara şübhəli münasibət kütləli hal alıb, bu, artıq ciddi problemdir. Mən sosioloq deyiləm, ona görə bu barədə çox detallı danışmaq istəmirəm. Amma hər halda biz hamımız bu cəmiyyətdəyik və cəmiyyətin problemləri çox sürətlə artmaq-

"Dünən cəmiyyət bir qədər rəngarəng, müxalifət məyus, iqtidar çox xoşbəxt görünürdü, amma bu gün hamı məyus görünür"

dadır. Sadaladıgım problemlər isə yaşanan sosial-iqtisadi böhran fonunda bir qədər də güclənir və açıq, çox pessimist bir mənzərə alınır.

- Siza elə gəlmirmi ki, bu pessimizmin, inamsızlığın əsasını cəmiyyətin aparıcı qüvvələri qoydu və sonra kənara çəkildilər?

- Şübhəsiz. Həmin ictimai-siyasi sistemin institutları ki, var, onlar bunun bünövrəsini qoydular. Onlar kənara çəkilməyib, cəmiyyət onları rəqabətdə meydana çıxarıb. Artıq onlar cəmiyyəti idarə etmək iqtidarında deyillər.

- Yeni cəmiyyət onları qəbul etmir?

- Xeyr, cəmiyyət artıq öz yolu ilə gedir.

- Hara gedir başında qüvvə durmadan, kortəbii?

- Uçuruma. Cəmiyyətin, adətən, lidersiz, öndə gedən hərəkat-

"Hələ məlum deyil ki, başqa nələr olacaq"

Ərəstun Oruçlu: "Burda məğlubiyət ssenarisinə də hazır olmaq lazımdır"

"Əslində Azərbaycan hakimiyyəti Rusiyaya doğru getməkdə maraqlı deyil"

sız, ya partiyasız istənilən hərəkatı, irəliləyişi kortəbii. Cəmiyyət mütəşəkkil, ya təşkilatlanmış bir sistem deyil, onu təşkilatlandırın elementlər var - hakimiyyət, müxalifət, vətəndaş cəmiyyəti, media. Əgər cəmiyyət bunlara etimad itiribse, o, öz yolunda pərakəndə və kortəbii gedir. İndi bunu hansısa rəsmə çevirmək istəsək, biz qarmaqarışq, düzensiz bir mənzərə görərik. Rənglər bir-birinə o dərəcədə qarışıb ki, onları heç ayırd etmək də olmur. Bunu düzənə qaytarmaq, rəngləri çeşidləməyə istinad nöqtə-

mu? Xeyr. Amma təsəvvür edin, cəmiyyətdə nə qədər müxtəlif maraqlar, nə qədər ziddiyyətli münasibətlər var və bunu kimlər idarə edir, gülməli görünür. Siyasət reallığı sevir. Siyasət real imkanlar çərçivəsində görülə biləcək işlərə hesablanmış fəaliyyətdir. Siyasət utopiya müstəvisinə keçirsə, onun nəticəsi olma- yacaq.

- Amma durumumuz belədir ki, nə işiq gələ, nə it hüsrən tərəfə gedə bilmirik...

- Əslində belədir. Əslində Azərbaycan hakimiyyəti də - onun vahid mərkəzdən idarə olunduğunu nəzərə alsaq - heç də Rusiyaya doğru getməkdə maraqlı deyil. Tək ona görə yox ki, bu, əks tərəflərdən çox ciddi təpki doğura bilər. Mən təsadüfən "tərəflərdən" demədim. Unutmayın ki, artıq bu gün yeni geosiyasi reallıq şəraitində İrən da bölgədə oyunçudur, Türkiyə hələ də müstəqil siyasət yürütməkdə iddialıdır. Həmçinin, Qərb amili də var ki, o, Rusiyanın təsir dairəsinin genişlənməsində maraqlı deyil. Biz bunu Ukraynada, Suriyada görürük. Deməli, belə olan halda zamanında həmin o balanslı siyasət deyilən mifik strategiyadan imtina etmək lazım idi.

- Ukrayna və Gürcüstanın başına gətirilənlər bunun məntiqi nəticəsi deyildimi?

- Bax, bu, həmin dediyim xofdur-Rusiya xofu.

- Ancaq hərdən adama elə gəlir ki, bu illər ərzində iqtidarın ən düzgün addımı açıq şəkildə Rusiyanın hədəfinə çıxarması ilə bağlı oldu. Abxaziya, Osetiya, Krım nümunəsi ortadadır...

- Mən düşünürəm ki, sizin düzgün dediyiniz addım indi atıldı, daha doğru, daha effektiv, səmərəli olardı, nəinki geridə qalmış 10-12 il ərzində.

matla müqayisə etmək çox uğursuzdur. Mən bir az obrazlı müqayisə apardım.

- Seçkilərə çox az müddət qalıb, siz də bu dəfə sadəcə müşahidəçisiniz. Seçkinin səhərisini - 2 noyabrı necə təsəvvür edirsiniz?

- Düzü, mənim fikrimcə, 2 noyabr bir çox ümidlərin puç olacağı gün kimi görünür. Biz gördük ki, ənənəvi müxalifət deyilən düşərgənin bir hissəsi, Milli Şura dedi "boykot edirik, seçkiyə getmirik". Müsavat Partiyası seçkidə iştirak qərar verdi. Amma biz başqa cəhədlər də gördük. Bu gün cəmiyyətdə, deyək ki, ya mütəşəkkil qaydada, ya kiçik qruplar, ya fərdlər şəkildə seçkiyə qatılmaq istəyənlər də var, qatılıblar da. Əslində mən bunu müsbət tendensiya hesab edirəm. Fikrimcə,

lənəmli olacağam: məyusluq.

- Amma ötən seçkilərdən fərqli olaraq depressiya olmayacaq, razısınız?

- Bu, artıq məğlubiyət sindromunun oturuşması deməkdir. İnsanlar bir növ məğlubiyətlə artıq hesablaşıb, məğlub olmaq adlaşıb. Bunun özü isə heç də müsbət tendensiya deyil. Əslində məğlubiyətlə barışmaq, dediyim kimi, uğursuzluqla hesablaşmaq artıq bütün cəmiyyəti əhatə edir. Dünən cəmiyyət bir qədər rəngarəng, müxalifət məyus, iqtidar çox xoşbəxt görünürdü, amma bu gün hamı məyus görünür, elə iqtidar da. Mən deyirdim bu gün ən çox məyus görünən elə iqtidardır.

- Nədir səbəb? Neft pulları, xərri basqılar?

- Həddən artıq çoxdur amillər. Siz ikisini dediniz. Ölkənin idarəçilik sistemində ciddi problemlər üzə çıxıb. Çünki institusional idarəçilik faktiki olaraq arxa plana keçib və onu bərpa etmək də asan görünmür. Neft amili, şübhəsiz. Gələnlə Azərbaycan faktiki olaraq builki büdcədən iki dəfə az büdcə ilə gedir. Hələ məlum deyil ki, başqa nələr olacaq. Xarici siyasətdə qeyri-müəyyənlikdir. Bəli, hakimiyyətdə Rusiyaya loyallıq güclü bir qruplaşma var ki, onlar Azərbaycanı Rusiyaya doğru çəkməyə çalışır və bu istiqamətdə xeyli uğur əldə ediblər, ən azı Qərbdən uzaqlaşdırmağa müvəffəq olublar. Amma sona qədər ora da gedə bilmirlər və məlum deyil ki, bu proses hara gedir.

- Bəlkə hakimiyyətə Ramil Səfərov nümunəsində olduğu kimi, cəmiyyətin və siyasi qüvvələrin yardımına lazımdır, nə düşünürsünüz?

- Siyasət rəasionalıq tələb edir. Əgər rəasional dəstəkdən, cəmiyyətlə hakimiyyət arasında rəasional interaktiv münasibətdən söhbət gedirsə, burda təbii, ki, cəmiyyətin rəyindən başlamaq lazımdır və ilk addımı hakimiyyət atmalıdır. Amma hakimiyyətdən bu addımlar nəinki görünmür, əksinə, hakimiyyət cəmiyyətdən sürətlə uzaqlaşmaqda davam edir. O sanki özüne, öz problemlərinə qapılıb. Getdikcə həbslər, təhdidlər artır, cəmiyyətdən adekvat reaksiyalar görünməyə başlayır. Mingəçevir hadisələrini götürək. Prinsipcə bu, sıradan bir hadisə idi. Yeni polisdə vətəndaşın ölümü ilk hadisə deyildi. Amma biz buna cəmiyyətdən çox sərt reaksiya gördük. Bu reaksiya düşündürücü bir amil, bir qığılcım idi. Doğrudanmı, bu, bir insanın müəmmalı ölümünə reaksiya idi, yoxsa hakimiyyətə olan etimadsızlığın, nifrətin coşması idi? Düzü, mən ikincini düşünürəm. Bu, artıq insanların özbaşınalığı, hakimiyyət zorakılığına reaksiyası idi. Yaxud Bakıda mayın 19-da binanın yanmasından sonra insanların ora dəstələrlə gedib ora gül qoyması da etiraz reaksiyası idi. Etiraz reaksiyası yalnız "Məhsul" stadionunda mitinq keçirtmək deyil.

- Amma hakimiyyət xalqla bir yerdə olduğunu deyir və arxayın görünür...

- Düşünürəm ki, hakimiyyət arxayındır. Hakimiyyətin dedikləri daha çox təbliğatdır. Bu təbliğat təkə bayağı deyil, bəzən gülcüncə görünür.

- Seçkidə səs verəcəksiniz?

- Xeyr, namizədliyimi vermədiyim kimi, səs də verməyəcəyəm.

- Namizədləri tanıyırsınız?

- Maraqlanmıram, inanırsınız? Heç biri mənə maraqlı deyil. Mən artıq Milli Məclisin bir dövlət institutu kimi əhəmiyyətini görmürəm...

P.S. (Müsaibənin tam variantını musavat.com-dan oxuya bilərsiniz)

□ Elşad PAŞASOY
FOTO: "YM"

"İlk addımı hakimiyyət atmalıdır"

- Pərdə arxasında baş verənlərdən bizim xəbərimiz olmaya bilər...

- Siyasətdə hər bir şeyi pərdə arxasında gizlətmək mümkün deyil. Orda baş verənlər istə-istəməz açıq müstəvidə öz əlamətlərini göstərir. Siyasət haqqında mənim şəxsi yanaşmam var. Hesab edirəm ki, siyasət bir növ açıq kart oyunudur. Elə bir oyundur ki, orda hər kəsin əlindəki kartlar hər kəsə bəllidir. Siyasət elə bir oyun deyil ki, orda - kobud müqayisəyə görə üzr istəyirəm - əlində dörd altılıq ola-ola dörd tuz olan kimi apara biləsən özünü. Bu, mümkün deyil, çünki hamı bilir. Əslində siyasət də oyundur, özü də çox incə oyundur və bunu kart, ya şah-

seçki prosesində xüsusilə siyasi qüvvələr mütləq iştirak etməlidir. Çünki əgər indiki şəraitdə onlar seçkidə iştirak etmirsə, cəmiyyətdə öz fikrini çatdırmaq üçün minimal imkanlardan istifadə etmirsə, onda sual olunur ki, onların fəaliyyəti nədən ibarətdir? Amma burda məğlubiyət ssenarisinə də hazır olmaq lazımdır və indi bu, daha inandırıcı görünür. Ondan sonrakı mərhələ üçünsə strategiya və taktikanı da qurmaq lazımdır. Açıqı, bu, heç kəsə görünmür - ister boykot edən, ister iştirak edən düşərgə olsun. Bəlkə yanılıram, amma hər halda müşahidələr göstərir ki, 2 noyabr üçün nə görünür sualına cavabında mən, yəqin, elə bu sözlə kifayət-

İt gəzdiren qızın günahı

Elsad PAŞASOY
 epashasoy@yahoo.com

Elə bil ayrı dərdimiz yox imiş, ötən gecədən düşüblər bir qızcığazın üstünə ki, niyə metroda yaşlı adama yer verməyib, nə bilim niyə elə geyinib, nə üçün it gəzdirir, daha nələrlə Təəssüf doğuran haldır, o qızın davranışını yox, çoxluğun reaksiyası. Deyək ki, o qız düz hərəkət etməyib, gigiyenik qaydaları pozub, mədəni davranmayıb, ancaq axı, "cümlə- xəyanətlərə bais" də deyil...

Budur, üstünə getdilər ki, o da qayıdıb "Nə etməli idim? Kişiyə yer verməli idim?" yazdı. Bu qızın dünyagörüşü belədir, ağıl belə kəsir. Hesab edir ki, yanında boş yer varsa, qucağındakı kiçik oturmaldır, ayaq üstə duran yox. Olsun! "Bərəkallah" deyib üstündən keçək...

Bəlkə də qız elə yerdə böyüyüb ki, orda itə, pişiyə hər hansı çəpəki baxış yolverilməz sayılır, nəinki böyüye-küşiyə yer verməmək. Bakı metrosunda da böyüklərə yer vermək sadəcə tövsiyə olunur, unutmayaq.

Dəyərli həmkarım Zamin Hacı tam haqlıdır. Şəxsi səhifəsində yazıb: "Azərbaycan xalqını düşündürən problemlər: it niyə metroda kişiyə yer vermədi - 2000 paylaşma cəbhə xəttində 2 əsgərimiz ölüb - 2 paylaşma (onun da biri saxta adla)" Mənzərə belədir...

Elə bu yazını yazarkən "İt gəzdiren xanım və ağsaqqalın nağılı"nın axiri necə oldu" kimi statusların davamı gəlirdi. Başqaları fotosop eləyib qızın növbəti stansiyada kişiyə yer verdiyini "sübuta yetiriblər". Bunları edən bizlər, kifayət qədər ağıl kəsən, proseslərdən baş çıxaran insanlarıq. Amma görün, nəyin müzakirəsini aparırıq?

Sosial şəbəkə elə bizim həyatımızın güzgüsüdür, "virtual çayxanadır" deyib də üstündən keçməyək. Qızla ağsaqqalın müzakirəsi gedən saatlarda Qarabağdan ağır xəbərlər gəlirdi, sonuncu xəbər də deyilirdi ki, ermənilər minatanla 40 yaşlı dinc sakinimizi öldürüb. Ondan əvvəl bir əsgərimiz şəhid olmuşdu, üçü yaralanmışdı. Erməni prezident ordusunun böyük itkilər verməsinin əvəzində qisas alınacağı haqda xəbər də etmişdi, üstəlik həyasızcasına "Dağlıq Qarabağ Ermənistanın tərkib hissəsidir" demişdi. Bütün bunların qarşılığında biz ötən gecə nə etdik, cavabımız nə oldu?

Söhbət ön cəbhədəki qəhrəman oğullarımızdan getmir, onlara min alqış, sinələrini düşməne sipər ediblər. Düşmənlə təmas xətti boyunca yaşayan müliki əhalimiz də qəhrəmandır, illərdir düzülər bunca təhlükələrə rəğmən, itkilər verirlər. Bəs, biz arxa cəbhədəkilər nə edirik, heç olmasa kəndlərimizə mermi yağanda dualarımızla da olsa, ordaki insanların yanında oluruqmu? Bəlkə üç-beş erməninin qaçıb Bakıya gəlməsi bizi arxayın salıb? Elə isə nədən qanlı döyüşlər gedən saatlarda biz Ağdamda nə baş verir sualına yox, o kiçik gəzdiren qızın adı nədir sualına cavab axtarıyıq?

Özü də bu, təkə sosial mediaya aid məsələ deyil. Yekə-yekə Vətən, millət, Sakaryadan danışan telekanallar da bir saatlıq da olsa, şouproqramlarına, əttökən, bayağı verilişlərinə ara verib Ermənistan-Azərbaycan cəbhəsinə diqqət ayırmadı. Olsa-olsa, xəbərlərdə rəsmi məlumat oxundu, "şəhid vermişdik" deyib ardınca toyxana reportajlarını davam etdirdilər. Bu, mənim son sutkada müşahidə etdiyim durumdur. Ancaq ənənəvi haldır, vəziyyət yaxşılaşdı doğru dəyişmir ki, dəyişmir. Hansı kanalı çevirirsən, çal-oyun, vur-çatlısan, atıl-düş. Heç olmasa verdiyimiz şəhidimizin xatirəsinə 5 dəqiqə ayıra bilməzlərmi? Bu, nə laqeydlik, nə saymazlıq? Dünən düşməni qəlpəsindən həlak olan Elşən Məmmədovun, Ağdam sakini Bəhram Bağirovun doğmaları bu mənzərəni görüb nə düşünür?

Bir qızın hərəkətini böyük müzakirə obyektinə çevirənlər niyə elə Zamin Hacı'nın həmin statusunu paylaşdı diqqətə daha ciddi məsələyə yönəltmək istəmədi, bilən varmı? Yeri düşəndə Vətən belə gəldi, Qarabağ elə gəldi deyənərimiz çox olur, amma Qarabağa yaxınlaşmaq üçün heç olmasa fikirdə belə çalışmaq istəmirik. Mənzərə bundan ibarətdir. Təkə Qarabağ məsələsi olsaydı, nə vardı...

Evinizin pəncərəsindən həyətə baxın, görün ətraf nə gündədir, zibillə dizəcən. Dayanacağına yaxınlaşın, ayaq altındaki siqaret qutularına, kötöklərinə diqqət edin. Dənizi çirkəbə bulayanlarımız, kanalizasiyanın binanın zirzəmisinə axıdığımız, yaşıllıqları məhv edənlərimiz Edaha kimlərlə müqayisədə o itgəzdiren qızın günahı nədir ki?

Böyüklər edir həm də bunları. Bizim oturmaq üçün yer tələb etdiklərimiz də var bu sırada... O kişi metroda oturmuybsa da, faciə deyil, hər halda yoluna davam edib. Bizi yolumuzdan saxlayan o qədər pisliklər var, bir qızın etdiyi nədir ki...

Ötən həftə Moskvada restavratsiyadan sonra Mərkəzi Məscidin açılışı oldu. Açılış mərasimində Rusiya prezidenti Vladimir Putin, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyip Ərdoğan, Fələstin lideri Mahmud Abbas və Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev iştirak etdi. Maraqlıdır ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev bu mərasimə dəvət olunsada, Moskvaya getmədi. Bu isə müxtəlif mülahizələrə səbəb olub.

Bəzi ekspertlərin fikrincə, Ərdoğanla Vladimir Putinin qatıldığı tədbirə İlham Əliyevin gətməməsi çox təəccüblüdür. Onların sözlərinə görə, bunun ciddi səbəbləri olmamış deyil. "Son aylar ərzində Azərbaycanın Rusiya ilə yaxınlaşması Qərbi ölkələrlə ciddi qarşıdurma yaradıb. Qərbi ölkələrlə prinsipial məsələlərdə Azərbaycan hakimiyyətinə güzəştə gətməyəcəklərini açıq şəkildə bildiriblər. Hətta Azərbaycana qarşı iqtisadi münasibətlər sahəsində ciddi məhdudlaşdırma olmaqla yanaşı, biləcəyinə işarə vurulub. Bu isə Azərbaycana ağır zərbə ola bilərdi. Görünür, İlham Əliyev bütün bunları nəzərə alaraq açıq şəkildə Rusiya ilə yaxşı münasibətlərdə olduğunu göstərmək istəmir", - deyə ekspertlər bildirib.

İlham Əliyev BMT-nin yubiley sessiyasına da qatılmadı. Fakt budur ki, Azərbaycanın dövlət başçısı Nyu-Yorka getməyib. BMT-nin ali toplantısında ölkəmizi xarici işlər naziri Elmar Məmmədov təmsil edir.

Politoloq Natiq Miri isə hesab edir ki, Moskvada Azərbaycan prezidentinin Moskvaya səfər etməsi üçün ciddi zərurət olmayıb. Çünki Rusiya prezidenti ilə keçiriləcək görüşdə müzakirə olunacaq məsələlər haqda istər

Prezidentin Moskvaya və Nyu-Yorka getməməsinin sirri

"Hər iki səfərin təxirə salınması bir-biri ilə bağlıdır..."

Putinin, istər Əliyevin mövqeləri bellidir: "Bu məsələlər Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun az öncə Azərbaycana səfəri zamanı tamamilə müzakirə olunmuşdu. Lavrov Azərbaycan tərəfinin istekləri, təklifləri ilə bağlı hər şeyi prezident Putinə, şübhəsiz ki, çatdırıb. Top artıq Rusiyanın meydanındadır. Diqqət edirsinizsə, Lavrovun səfərindən sonra Ermənistan prezidenti təcili olaraq Moskvaya çağırıldı. Təbii ki, bu çağırışlar həm də Dağlıq Qarabağ məsələsinin müzakirəsi üçün idi. Ola bilsin ki, başqa məsələlər də var. Dağlıq Qarabağ probleminin çözü-

mü yönündə bir çox informasiyalar dolaşır. Bu informasiyaların içərisində Rusiya qoşunlarının Azərbaycan ərazilərinə sülhməramlı qoşun adı altında gəlməsi də var. Düşünürəm ki, Rusiya ilə müzakirələrdə Azərbaycan prezidenti üçün aydın olmayan məqam olmadığı üçün Moskvaya gətməyə lüzum görmədi".

Ekspert onu da bildirdi ki, prezident eyni zamanda, bu səfərə getməklə bir neçə gün sonra Nyu-Yorka getməmək üçün zəmin yaratdı: "Çünki BMT-nin yubiley sessiyasında Azərbaycan prezidenti üçün mü-

əyyən arzuolunmaz bir mühitin ortaya çıxacağı ehtimalı var idi. Ola bilsin ki, rəsmi Bakıda bu barədə məlumat var imiş. Mümkün idi ki, Azərbaycan iqtidarına ünvanlanan bəzi xoşagəlməz çıxışlar təşkil edilsin. Belə bir vəziyyətdə Azərbaycan orada təklənə bilərdi. İstisna deyil ki, bu xoşagəlməz situasiyadan yan keçmək üçün Nyu-Yorka səfər təxirə salındı".

Qeyd edək ki, BMT-də İlham Əliyevə "Cənub-Cənub" mükafatı verilib. Mükafatı prezidentin adından nazir Elmar Məmmədov qəbul edib. "Cənub-Cənub" mükafatı BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı, Davamlı İnkişaf üçün "Cənub-Cənub" İdarəedici Komitəsi, Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqı, Cənub-Cənub Əməkdaşlığı üzrə Beynəlxalq Təşkilat və bir sıra BMT-yə üzv dövlətlər, agentliklər və fondlar tərəfindən təsis olunub.

Xarici İşlər Nazirliyinin məlumatına görə, sözügedən mükafat BMT-nin hesabatlarına əsasən kənd təsərrüfatı və ərzaq təhlükəsizliyi, Minilliyin İnkişaf məqsədlərində əsaslı irəliləyişlərə nail olmuş ölkələrə verilir.

Azərbaycan, onun prezidenti 2015-ci il üzrə sözügedən mükafata layiq görülüb.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Bu gün AŞPA-nın payız sessiyası başlayır

Bu gün Strasburqda Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) payız sessiyası öz işinə başlayır. Bununla əlaqədar olaraq, Milli Məclisin beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri, AŞPA-dakı daimi nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov və bir qrup deputat sentyabrın 27-dən oktyabrın 4-dək Strasburqda səfərdə olacaqlar.

Milli Məclisin mətbuat xidmətindən musavat.com-a bildirilib ki, nümayəndə heyətinə deputatlardan Sevinc Fətəliyeva, Rafael Hüseynov, Elxan Süleymanov, Sahibə Qafarova, Fazil Mustafa və Sabir Hacıyev daxildir.

Sessiya dövründə Assambleya Bürosunun və daimi komitənin görülən işlər barədə hesabatı dinlənəcək, Avropada miqrasiya böhranına siyasi və humanitar reaksiyalar, tranzit ölkələrdə çətinliklər, ictimai sağlamlıqlıq və xəstələrin qorunmasına dərman sənayesinin təsiri, ATƏT-in fəaliyyəti və digər mövzularda fikir mübadiləsi aparılacaq.

Sessiyada deputat Rafael Hüseynovun "Dini azadlıq və demokratik cəmiyyətdə birgə yaşama" mövzusunda məruzəsi dinlənəcək, mövzu ətrafında müzakirələr aparılacaq.

Bəs, Azərbaycanla bağlı

Azərbaycanın məsələsi yenidən gündəmə gələ bilirmi?

hansısa tənqidi sənədin müzakirəsi gözlənilirmi? AŞPA-nın ötən sessiyalarında iştirak edən hüquq müdafiəçisi Novella Ceferoğlu qəzetimizə bildirdi ki, bunu gözləmir: "Artıq onlar bir qədər sakitləşiblər. Hesab edirəm ki, bu sessiyada Azərbaycana qarşı sətər mesajlar, təzyiqlik xarakterli çıxışlar olmayacaq".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə musavat.com-a məsələ ilə bağlı aşağıdakıları bildirdi: "AŞPA sessiyasında Azərbaycanda ki vəziyyət tez-tez müzakirə olunur. Azərbaycan parlament seçkisi ərəfəsində olduğundan AŞ-

PA-da hansısa deputatların və ya qrupların bu mövzuya toxunacağı istisna deyil. Ancaq məhz bu sessiyada sətər qərarların qəbul olunacağını gözləmirəm. Həm də elə bu sessiyaya qədər onsuz da sətər qətnamələr qəbul edilib. Digər tərəfdən bir neçə gün öncə Bakıya AŞPA nümayəndə heyəti gəlmişdi, seçki ilə bağlı müxtəlif siyasi qüvvələrin nümayəndələri ilə görüş keçirdilər. Məncə, AŞPA seçkinin nəticələrinə görə Azərbaycanla bağlı növbəti qətnaməsini qəbul edəcək. Avropa Parlamentindən əməkdaşlıqdan imtina etdik.

□ **Əli RAİS**

Onunla danışmaq təxmin edildiyindən də çətin oldu. Bir Allah, bir şahidlər bilir, müsahibə üçün razılıqlar neçə dəfə verildi, tərəddüdlər, uzun-uzadı telefon danışqları... Hətta bir dəfə görüşdük, 4-5 saatlıq görüşün sonunda müsahibə də alındı, amma sonra ondan da vaz keçildi. O hekayəni isə xatırlamaq belə istəmirəm.

Keçmiş millət vəkili, 1 il 3 aylıq məhbusluq dönməndən sonra 2014-cü ilin 5 mayında azadlığa çıxan Güler Əhmədova o vaxtdan bəri mətbuatda epizodik olaraq görünüb. Bir-iki suala cavab verib, siyasetdən, ictimai həyatdan uzaqlaşdığını deməklə kifayətlənib sadəcə. Amma bu sətirlərin müəllifinin elə məhkəmə zalında dediyi "mən çıxacam və biz oturub qız-qıza danışacağıq" anonsu aktuallığını hər zaman qoruyurdu. Müsahibənin əvvəlindən şərtini qoydu: nə məlum videodan, nə Elşad Abdullayevdən, nə siyasetdən, nə də Sevinc Babayevdən danışacam.... Söz sözü gətirib, mövzu sadələdiciyəmə gəlincə isə, "onda danışmıram" deyib, ayağa durdu. Və biz də eks-deputatın, siyaset adamının son bir neçə ildə hamımızın gözü qarşısında yaşadıklarını detallara varmadan onun dilindən anlatmağa çalışdıq.

- Həbs gününü də qayıdaq istərsəniz. O vaxt da belə versiya ortaya atıldı ki, Güler Əhmədovanın oğlunun 8 yaş tamam olan gün tutulmasının xüsusi səbəbi var. Çünki qanunvericilikdə övladı 8 yaşına qədər olan analarla bağlı xüsusi güzəşt var. Sizi doğum günü masasından apardılar?

(Əvvəli ötən saylarımızda)

- Yox, aparılmamışam. Məni dəvət etmişdilər, mən də getmişdim. Heç kəs mənə gəlib evdən aparmamışdı.

- Və siz evə qayıdacağınızı düşünürdünüz həmin gün?

- Təbii. Mənə dedilər ki, imzalanacaq bəzi sənədlər var, gəlin imzalayın. Məhkəməni də həmin gün keçirdilər. - *Axşam vaxtı, saat 9-da... tələm-tələsik və heç bir normaya uyğun olmadı...*

- Belə məsləhət bildilər və elədilər.

- *Müsahibədən əvvəl bir söz dediz: Hər məhkəmə prosesindən əvvəl düşünürdüm ki, bu dəfə məni azad edəcəklər.*

- Bəli, elə düşünürdüm. Bilirdim ki, mənim ətrafımda mənə aidiyyəti olmayan çoxlu söz-söhbətlər var. Siz hərdən soruşursuz ki, niyə mət-

"Belə məsləhət bildilər, elədilər"

buatdan inciksiz? Mətbuatda mənim haqqımda çoxlu yalanlar vardı. Mülklərimin sayı, ailəmlə bağlı, yazdığım statusların yozulması, onlara media tərəfindən min mənə verilməsinə qədər... Bunların hamısını mətbuat etmişdi.

- *Bunların sizin həbsinizə nə aidiyyəti vardı? Axı sizi tamam başqa maddə, başqa səbəblə tutdular...*

- Vallah, Sevinc xanım, siz deyirsiniz ki, yoxdur. Amma mən də deyirəm ki, bunların həbsimə aidiyyəti vardı. Danışdırlar, yazırdılar, yazırdılar... Mənsə bir qar uçuqunun altında idim, sanki. Gözləyirdim ki, hər şey bitsin....

- *Mübahisə etmək istəmirəm. Amma sizin həbsiniz, həbsdən öncə baş verənləri jurnalistlər yaratmamışdı axı. Biz baş verənlərin ətrafında fırlanıb, onu araşdırırdıq sadəcə. Yəni biz hadisənin arxasınca düşmüşdük, hadisəni arxamızca aparmırdıq.*

- Ola bilər. Mən sizinlə də razıyam. Sizin dediklərinizin də yaşamaq hüququ var. Demək istəyirəm ki, haqqımda yalan çox yazıldı. Oturub bu yalanları bir-bir araşdırsaq, görə bilərsiniz ki, nə nədir. On-

"Artıq evdar qadınam rahat olsunlar..."

Güler Əhmədova: "Hər məhkəmə prosesindən əvvəl düşünürdüm ki, bu dəfə azad edəcəklər"

suz da bunlardan nəyin yalan olduğunu artıq sizə də demişəm. Məhkəməmə də gəldiz, çox şeyi gördük, çox şeylə maraqlandıq. Yalan idi çoxu, yalan...

- *Yaxşı, bəs o işdəki həqi-*

qət nə idi? Hesab edək ki, keçdi, getdi... Amma həqiqət payı da var idi də hardasa... Nə idi o həqiqət?

- Mən bildiklərimi məhkəmədə demişəm. Mövzunu bağladım...

- *Bağlayaq. Onda Güler Əhmədovanın 1 il 3 aylıq həbs dönməsi nə idi: cəza, ədalətsizlik, sınaq... ya nə?*

- Talesizlik.

- *Tez-tez Qurandan sitatlər gətirirsiniz, dini mövzulara istinad edirsiniz, namaz qıldığınızı deyirsiniz... Bu, başınıza gələn hadisələrdən sonra dinə sığınmanın əlamətidir, yoxsa öncədən bu sahədə məlumatlı idiz?*

- Mən heç bir zaman ibadətə bağlı açıqlama verməmişəm. Sadəcə, həmin ərazilərdə mənim çox vaxtım oldu, daha çox dini ədəbiyyat və islam tarixi və fəlsəfəsi haqqında oxudum. Çox böyük məlumatlar, biliklər əldə etdim. "Həbsdən sonra ibadətə başladım"... fikri doğru deyil. Ümumiyyətlə, bunu da-

nişmaq, yazmaq doğru şey deyil. Onda sənə ibadətə heç nə olur. Bunu nə danışmaq lazım deyil, nə də müzakirə etmək. Bu, Allahla sənə aranda olur. Bu, intim şeydir, bunu danışmazlar. Kim bunu danışsın, onun ibadətini heç bir faydası olmur. O ibadət qəbul olunmur. Siz içinizdə dua edəndə gəlib bunu hamı ilə bölürsünüz? Namaz da duanın bir formasıdır da. Namaz insanla Allahın arasında olan danışıqdır. Bunu gəlib başqasına danışarlar, yazarlar, mətbuata çıxararlar? Olmaz bu...

- *Məhkəmədən biri xaric, fotonuz demək olar ki, yoxdur. O da məhkəmə zalında yox, bayırda çəkilib. Başınız bağlı, uzun paltarlı foto. Nə bir səs, nə bir videogörüntü... Özünüz tələb etmişdiz bunu? Sizin xahişiniz əsasında idi?*

- Xeyr. Yadinızdan çıxıb, mən məhkəmədə "jurnalistlərə icazə verin, diktafonla işləsinlər, dediklərim təhrif olunur" deyə xahiş etmişdim hakimdən? Mənimlə bağlı məhkəmədən foto, video görüntü yoxdursa, bu, mənim xahişimlə deyil.

- *Hər halda indi arxivlərdə belə videogörüntü, audios yazı yoxdur... "Güler Əhmədovanın məhkəmə günləri" deyər... Bu, yaxşı bir haldır sizin üçün?*

- Vallah, birinci dəfədir bu haqda indi düşündüm. Siz bu sualı verməseydiz, ağılıma da gəlməzdi ki, müsbətdir, mən-fidir? Bundan sonra düşünəcəm. Amma önəmli olsaydı, yəqin ki, düşünərdim.

- *Hər şey keçdi, getdi. O günlər də geridə qaldı. Güler Əhmədova indi necə yaşayır?*

- Hamı kimi...

- *"Hamı kimi" anlayışı yoxdur axı. Hər bir cür yaşayır. Məsələn, sizinlə mənim yaşadığımız eyni ola bilməz, doğrudu?*

- Allah hərəyə bir həyat verib, onu yaşayır.

- Özünüz gördünüz də. Elə dediyiniz kimi keçir. Belə də yazın - evdar qadınam. Qoy rahat olsun hamı. (gülür)

- *Güler Əhmədova bundan sonra gələcəyə baxanda nə görür? Məsələn, şəxsi plandakı gözləntiləri, arzularını, xeyallerini... nədir?*

- Yaxşı bir toy istəyirəm oğlanlarım üçün. Yaxşı gəlinlər istəyirəm. İnanın mənə, bu saat ən böyük arzum budur. Xeyirliyi ilə. Qızım yoxdur, istəyirəm gəlinlərim mənə qızım kimi olsunlar. Oturaq, dərdləşək, danışaq. Həm savadlı olsunlar, ziyalı

dəni kimi göstərməkdən danışmıram mən. Daxili mədəniyyətdir dediyim. O daxilə olmayanda heç nə kömək etmir. Daxili mədəniyyəti olan qızları istəyirəm. Allaha həmişə dua edəndə deyirəm ki, bir var insandan həya edənlər, bir də var Allahdan həya edənlər. Yer olar ki, sən fikirləşərsən ki, mən burda kimdən həya etməliyəm ki? Ailəmdir də, burda kimdən həya edirəm? Amma Allahdan həyanı bacaran insandırsa, onun hər şeyi yerindədir. Bir din aliminin yanına 8 varlı adam öz uşağını gətirir ki,

bunlara dərs keç, bunlardan yaxşı insan yetişdir. O da deyir ki, bir şərtlə razıyam ki, 1 il bunlara dərs keçəcəm, sonra imtahan edəcəm. İmtahandan sonra deyəcəm ki, kim mənim yanımda qalır, kim yox. Uşaqlar 1 il sonra imtahandan keçirir. Onlara deyir ki, sizə 1 saat verirəm, gedirsiniz, heç kimin olmadığı bir yerdə bir quşu tutub, başını kəsib gətirirsiniz. Gözləyirəm. Uşaqların 7-si quş başını kəsib gətirir. Biri gəlib çıxmır. Gedirlər hamılıqla bu uşağı axtarmağa. Görürlər ki, bir uçuq damın yanında uşaq zar-zar ağlayır. Deyirlər ki, ay bala, niyə ağlayırsan, quş tapmamısan, tapmamısan da, burda nə var ki? Uşaq deyir, quşu tutmuşam, quş əlimdədir. Amma heç kimin olmadığı yer tapa bilmirəm ki, başını kəsdim. Axı Allah hər yerdədir. Hara getdimse, Allah məni gördü. Allahdan həya bu məsələdir. Uşağı gətirirlər müəllimin yanına, ona baş verənləri deyirlər. Müəllim deyir ki, qalan 7 uşağı aparın, bu 1 uşaq qalsın, buna dərs deyəcəm. Çünki bu 1 ildə bu uşaq anlayıb ki, mən ona nə demişəm.

- *Türmədə verdiyiniz "inşallah, burdan çıxım, qız-qıza söhbət edəcəyik" anonsunuz yerinə yetirilmiş sayılır? Danışdıq, demək istədiyinizi dediz?*

- Nə lazımdırsa, danışdıq. Qapat artıq diktafonu....

□ **Sevinc TELMANQIZI**

P.S. Yazıda özəl müsahibə fotolarının olmaması, bununla bağlı oxuculardan gələn çoxsaylı suallara cavab olaraq bildirik ki, Güler Əhmədova ilə iki dəfə görüşsək də, hər dəfə foto çəkdirməkdən imtina etdi. Sonuncu müsahibə zamanı isə "sabah məxsusi, foto üçün gələm, çəkdiririk" anonsunu versə də, bu da baş tutmadı. Bu səbəbdən də müsahibələr köhnə fotolarla dərc edildi.

"Bir qar uçuğunun altında idim, gözləyirdim..."

- *Yaxşı, günləriniz necə keçir? Belə soruşum. Uşağının dərindən gəlməsini gözləyən, o gün sosial şəbəkədə yazdığınız kimi, onun tapşırıqlarını yoxlayan, vatsapda digər valideynlərlə uşaqların dərsləri ilə bağlı yazışan... sıradan, evdar qadın?*

qızlar olsunlar, həm də ağıllı, tərbiyəli olsunlar. Balam kimi. İsterik, meşşan qızlar olmasınlar. Əsələtli qızlar istəyirəm. Əsələt olsa, qalan hər şey düzəlidir. Allah özü yoluna qoysun. Bax, jurnalistlə, bir şey soruşum sizdən. O nədir ki, onu qazanmaq olmur müəyyən yaşdan sonra?

- *Gözəllik, səbir, xarakter?*

- Yox, yaşla gəlir səbir. Düzgün cavab mədəniyyətdir. Publika üçün özünü mə-

"Oğlanlarım üçün yaxşı bir toy, gözəl, mərifətli gəlinlər istəyirəm"

Rabitə epidemiyası

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Ay yarımından sonra Novruzəlini divana gətirib "qulluqçunu bihörmət eləmək barəsində" üç ay navxt kəsdilər; amma Novruzəli günahını boynuna almadı. Hələ üç ay da keçdi, ancaq bu xəbər İrəvanda Vəlixana çatdı. Xan bir qədər fikir elədi"

(Mirzə Cəlil, "Poçt qutusu")

● ki gün qabaq Biləsvarda telekommunikasiya idarəsinin rəisi özünü asaraq intihar elədi. Əgər xəbər lentinə baxsanız, bu, həmin peşə yiyələrinin nadir özünə qəsd olayı deyildir. İnternetdə çoxlu belə xəbər tapmaq olar. Son illərdə Şabranda, Bərdədə poçt müdirləri intihar edib. Salyanda isə poçtun müdiri itkin düşüb iki aydan sonra Qalaltı meşələrində, yarımvəhşiləmiş şəkildə tapılmışdı.

Görəsən poçt və telekommunikasiya işçilərimizin başında hansı belə fırlanır? Yapon yazıçıları, örnək üçün, Haruki Murakami bu silsilə poçtalyon intiharlarından mistik bir roman qayıra bilirdi. Başqa bir yapon, dünya şöhrətli animator Hayao Miyazaki isə filmini çəkərdi. Nə etməli, bizdə bu istedad yoxdur, o üzəndən cızmaqara ilə kifayətlənək.

Bəlkə bu adamları intihara məcbur edən Azərbaycan xalqının kommunikasiya problemləridir? Axı biz tipik müsəlman şərqisi olaraq ünsiyyətçil deyilik, öz dərd-sərimizi ürayimizdə daşıyıraq. Müsəlmanlar bir-biriylə gerçək kommunikasiya qursaydılar bəlkə indiki kökdə olmazdılar. Hamı susur, ya da uzağı yuxarıdan (molla, müdir, polis rəisi, prezident - yerinə baxır) gələn şablon şüartlar vasitəsilə danışirlar. Doğrudan, ürəkdən danışmaq, ünsiyyət yoxdur. Saxta karlıq burda dərin kök salıb. Adamlar danışmadığı üçün, qapalı yaşadığı üçün müsəlman Şərqində ədəbiyyat da bir sənət olaraq iflasa məhkumdur. Necə deyərler, "danış, səni görüm". Adam danışmırsa, bunun hansı yuvanın quşu olduğunu necə biləsən? Əlac qalır özündən uydurasan. O üzəndən, Şərq ədəbiyyatı uydurma, həyatdan milyon kilometr uzaq personajlarla, obrazlarla təpili-tıxılıdır.

10-15 il qabaq aktiv reportyorluqla məşğul olduğum zamanları yadıma salanda indi də ürayim sızılır. Çünki azərbaycanlıları danışdırmaq, onlardan bir kəlmə sözü kəlbətilə qoparmaq it zülümü idi. Hətta bəzən absurd durum yaranırdı: adamlar qəzəta şikayət edirdilər, gedirdin yanlarına, orda isə susurdular. "Özün bir şey yaz da, bizim danışmağımızı neynirsən" - dəfələrlə belə tragikomik şikayətçilər görmüşəm.

Söz oyunu olsa da, bir müşahidəmi bölüşüm: bizdə hansısa ərazidə yaşayan insanlara qoyulan ad özü də sanki sakitliyə səsləyir. Sakin! Anadolu ləhcəsində bu, elə birbaşa "sakit ol" mənasını verir. O baxımdan, mən son illər "Filan rayon sakini", "Paytaxt sakini" ifadələrini eşidəndə elə bilirəm həmin adamların quzu kimi sakit dayandığına, cıncıqlarını çıxarmadığına işarə edirlər.

Bəlkə bu poçt müdirləri Azərbaycan xalqının preidentə, "surəti isə filan-filan idarələrə" yazdığı şikayət məktublarını oxuyub intihar edirlər? O məktublarn ağır yükünü daşıya bilərlər?

İntihara cəhd edib sağ qalan poçt müdirlərindən birinin kredit problemi varmış. Bu da bir səbəbdir. Bütün hallarda elə bil bizdə poçt sisteminin başında qarğış var. Dahi Mirzə Cəlilin "Poçt qutusu" hekayəsindən üzü bəri bizim poçt məcərimiz kədərle markalanmışdır, sanki onu dəyişdirmək mümkün deyildir.

Maraqlıdır ki, poçt müdirlərinin intiharları Azərbaycanın kosmosa telekommunikasiya peyki buraxmasından sonra artmışdır. Deməli, burda da hansısa əlaqələr axtarmağa dəyər. Peyk poçtalyonlarımızın xidmətində dönüş yaratmalı, kommunikasiyanı artırmalı idi, biz isə tərsinə prosesləri görürük.

Sonda poçt müdirlərindən xahiş edərdik şirin canlarına qymasınlar, onsuz da bu xalqın əlaqələri düzələn deyil. Zəhmətiniz özünü qalacaqdır. Keçmiş məktublarda yazılan kimi, "Biz sağ-salamatq, sizin də sağ-salamat olmağınızı o bir Allahdan arzu edirik. Yaz görüm sizdə havalar necədir..."

Sülh prosesi tam fiasko ərəfəsində

Nyu-Yorkda Azərbaycan və Ermənistanın XİN başçıları - Elmar Məmməd-yarov və Edvard Nalbəndyanın görüşü ərəfəsi təmas xəttində növbəti qanlı eskalasiya ilə yadda qaldı. İşğalçı qüvvələrin təxribatına Azərbaycan tərəfinin verdiyi sarsıdıcı cavab nəticəsində düşmən canlı qüvvə sarıdan bu dəfə qat-qat böyük itki verdi, onlarla yaralı qazandı.

Öncə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin son insidentlə bağlı yaydığı məlumata diqqət edək: "Sentyabrın 25-də qoşunların təmas xəttində düşmən mövqelərimizə basqın etməyə cəhd göstərməsi nəticəsində ağır və qanlı döyüş baş verib. Erməni hərbi birləşmələrinin iri qrup silahlardan, eləcə də 82 millimetrik minaatanlardan istifadə etməsi nəticəsində Silahlı Qüvvələrimizin bir nəfər hərbi qulluqçusu, əsgər Məmmədov Elşən Vaqif oğlu şəhid olub, 3 hərbi qulluqçumuz yüngül qəlpə yaraları alıb. Onlara ilkin tibbi yardım göstərilib. Vəziyyətləri kəfildir. Silahlı qüvvələrimizin bölmələrinin düşməne qarşı güc tətbiq etməklə həyata keçirdiyi adekvat tədbirlər zamanı ona endirilən raket-artilleriya zərbələri nəticəsində qarşı tərəfin 4 hərbi qulluqçusu məhv edilib və 16 nəfərədək yaralı var. Onlardan 10 nəfəri ağır vəziyyətdədir. Silahlı qüvvələrimizin bölmələri bütün cəbhəboyu əməliyyat şəraitinə tam nəzarət edir, düşmənin istənilən hərəkətinin qarşısı daha üstün silahlar tətbiq edilməklə qətiyyətlə alınır. Müdafiə Nazirliyi bir daha bildirir ki, cəbhədə vəziyyətin gərginləşdirilməsinə görə məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür".

Erməni mediasının yaydığı məlumata görə, ölənlər hərbi qulluqçular Norayr Xaçatryan (1995-ci il təvəllüdü), Robert Mkrtyan (1995), Arut Akopyan (1997) və Karen Şagin-yandır (1997).

Əlamətdardır ki, Azərbaycan ordusunun çox sayda erməni əsgərini məhv etməsi, xeyli sayda erməni hərbiçisini isə yaralaması ilə əlaqədar Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejim Xankəndində keçirilməsi planlaşdırılan bayram tədbirlərini təxirə salıb. Musavat.com xəbər verib ki, bu haqda qərar Qriqoryan verib. Qeyd edək ki, ölənlər erməni silahlılarından biri - Norayr Xaçatryan əslən Xankəndindəndir.

Matəm ovqatı və panika Ermənistan da hökm sürür. İstisna deyil ki, övladları mənəsisiz yerə həlak olan əsgər anaları tezliklə yeni bir etiraz başlayacaqlar. Hər halda ölənlər və yaralanan hərbiçilərin mütləq əksəriyyəti Ermənistan sakinləridir.

Lakin ağır itkilərdən sarsılan düşmən yasa batsa da, hədələrdən də qalmayıb. Belə ki, Ermənistan Müdafiə Nazirliyi bəyanatla çıxış edərək bundan sonra təmas xəttində raket və artilleriyadan istifadə edəcəyini bildirib. Bəyanatda deyir

Cəbhədə böyük qisas aktı - müharibə qapıda...

Ordumuz bir uğurlu həmlə ilə onlarla işğalçı əsgəri sıradan çıxardı; sarsılan düşmən yadda, ancaq hədəsindən də qalmır; Sərkisyan Dağlıq Qarabağı Ermənistanın tərkib hissəsi elan etməklə öz hərbiçilərinin ucuz ölümünə rəsmən haqq qazandırdı, Azərbaycana ayrı yol saxlamadı...

lir ki, "Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan silahlı qüvvələrinin bölmələrinin dislokasiya yerlərini, ordu hissələrinin, texnikanın və canlı qüvvənin bütün hərəkətini daim nişangahda saxlayacaq".

Xatırladaq ki, işğalçı ordu onsuz da təmas xəttində müxtəlif çaplı minaatanlardan istifadə etməkdə idi. Lakin düşmən indiyədək bunu etiraf etmək istəmədi. Azərbaycan müdafiə nazirinin əmrinə əsasən, silahlı qüvvələrimiz düşmənin zərbələrinə bir neçə qat artıq cavab vermək təlimatı alıb.

Üstəlik, dəfələrlə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi işğalçı xəbərdar edib ki, ordumuzun mövqelərini, sərhəbboyu yaşıyış məntəqələrinin atəşə tutulmasına cavab olaraq qarşı tərəfə bütün silah növlərindən istifadə olunmaqla sarsıdıcı zərbə endiriləcək. Bu baxımdan Ermənistan ordusunun artilleriya və raket zərbələrinə cavab olaraq Azərbaycan ordusunun daha ağır və dağıdıcı atəş sistemlərini işə salması qaçılmaz olacaq.

İnsidentə, gözənlidiyi kimi, Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan səviyyəsində də dərhal reaksiya gəlib. Kremlin, Putinin dalında gizlənən təcavüzkar ölkənin başçısı ənənəvi tərdə Azərbaycanın ünvanına hədəyanlar söyləyib, eyni zamanda bu dəfə daxili auditoriyanı, erməni əsgər analarını sakitləşdirmək üçün orijinal bir

gediş edib, sensasion sayıla biləcək açıqlama verib. Sitat: "Ermənistan, - mən Ermənistan deyəndə onun ayrılmaz hissəsi olan Dağlıq Qarabağı da nəzərdə tutaram, - planetin ən hərbiləşdirilmiş əraziləri sırasındadır".

Bununla da o, əslində Azərbaycan ərazilərinin işğalını rəsmən etiraf edib, həmçinin, ilk dəfə olaraq erməni hərbiçilərinin Azərbaycan torpaqlarında ucuz ölümünə haqq qazandırmış olub. Halbuki, Azərbaycan rəhbərliyi, prezident İlham Əliyev dəfələrlə bəyan edib ki, ermənilər Azərbaycan gülləsindən ölmək istəməsə, qayıtsınlar öz evlərinə - Ermənistana, onların Ağdamda, Füzulidə, Ləcində nə işi var?

Maraqlıdır, görəsən Sərkisyanın son açıqlamasından sonra da beynəlxalq birlik, özəlliklə Avropa və ABŞ bu təcavüzkar ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyinin başını tumarlamaqda davam edəcəkmiz? Kimin işğalçı, kimin isə işğala məruz qaldığını təsdiqləyən bundan güclü sübut nə ola bilər ki?

Diqqətçəkicidir ki, Serj Sərkisyanın belə bir həyasız bəyanatı Nyu-Yorkda - BMT Baş Məclisinin sessiyası çərçivəsində sülh prosesinin prezidentlər səviyyəsində bərpası və irəli aparılmasına yönəlik səylərin davam etdiyi dönmə, Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarının ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri arasında görüşün keçirildiyi vaxta

təsədüf edib; başqa sözlə desək, bu, vasitəçilərə birbaşa təzyiq və şantaj xarakteri daşıyır.

Rəsmi İrəvanın belə bir növbəti pozucu mövqeyi, şübhə yox ki, münafiqənin dinc yolla nizamlanmasına olan-qalan kövrək ümidləri də basdırır, sülh prosesini sıfırlayır, nəinki prezidentlər, eləcə də nazirlər səviyyəsində görüşləri əhəmiyyətsiz edir. Çünki məntiqlə Ermənistan Dağlıq Qarabağı özünün tərkib hissəsi hesab edirsə və yaxud onun müstəqilliyini tanıyırsa, regionun yekun statusunu bəri başdan, birtərəfli qaydada müəyyənləşdirmiş olur və demək, sülh danışıqlarının da anlamı qalmır.

Ən önəmlisi, bu həm də müharibəyə çağırırdı. Nədən ki, Azərbaycana öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün birçə yol saxlayır - herb. Görəsən, dünən Nyu-Yorka yollanmış Serj Sərkisyanın belə avantürüst və təhlükəli, eyni zamanda sülh prosesini tam fiasko astanasına gətirən bəyanatına həmsədr ölkələr hansı reaksiyanı verəcək?

Ermənistan Azərbaycana qarşı ərazi iddiasını, işğalçılığını açıq və rəsmi şəkildə ortaya qoyub, Rusiya Krımı ilhaq elədiyi kimi, o da Dağlıq Qarabağı ilhaq elədiyini, beynəlxalq hüquqa, BMT Nizamnaməsinə meydan oxuduğunu əyani şəkildə nümayiş etdirib, qalır indi faktı vasitəçilərin təsdiqləməsi.

□ Analitik xidmət

Xəbər verildiyi kimi, sentyabrın 25-də qoşunların təmas xəttində düşmənin mövqelərimizə basqın etməyə cəhd göstərməsi nəticəsində ağır və qanlı döyüş baş verib. Nəticədə Silahlı Qüvvələrimizin bir hərbi qulluqçusu - əsgər Elşən Vəqif oğlu Məmmədov şəhid olub, 3 hərbi qulluqçumuz yüngül qəlpə yaraları alıb. Qarşı tərəfin isə 4 hərbiçisi məhv edilib və 16 nəfərədək yaralı var. Onlardan 10 nəfəri ağır vəziyyətdədir.

"Ordumuz savaşa tam hazırdır"

Hərbi ekspert: "Yaxın zamanlarda bu məsələdə çox ciddi irəliləyiş gözlənilir..."

Üzeyir Cəfərov

ki göstərirlər. Həmsədrlərdə xristian təəssübkeşliyi var".

Hərbi ekspert vurğuladı ki, artıq cəbhə xəttində iriçaplı silahlardan istifadə edilməyə başlanması isə Ermənistan rəhbərliyinin öz ölkələrində çıxılmaz durumda olması ilə əlaqədardır: "Cinayətkar rejim Ermənistan əhalisinin diqqətini müharibəyə yönəltmək,

xalqda müharibə xofunu yaratmaq üçün bu şəkildə atəşkəs pozmaq yolunu tutub. Azərbaycan ordusunun tutarlı cavab verməsi isə Ermənistan bir xəbərdarlıqdır. Azərbaycan silahlı qüvvələri həm bu yaxınlarda keçirdiyi böyük miqyaslı döyüş təlimləri, həm də 25 sentyabrda ermənilərə verdiyi cavabla sübut edib ki, ordumuz geniş miqyaslı döyüş əməliyyatına hazır vəziyyətdədir. Azərbaycanın Ali Baş Komandanı və ordu rəhbərliyi bir qərar qəbul etməlidir. Ermənistan rəhbərliyi bunu hiss edir və təxribatlara əl atırlar. Artıq iriçaplı silahların, raketlərin döyüşə qoşulması onu deməyə əsas verir ki, vəziyyət nəzarətdən çıxıb və Azərbaycan öz torpaqlarını işğaldan azad etmək üçün çox ciddi əməliyyatlara başlaya bilər. Bu, Azer-

baycanın haqq işidir. Hiss edirik ki, yaxın zamanlarda bu məsələdə çox ciddi irəliləyiş gözlənilir".

Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti də dünən açıqlama yayaraq bəyan edib ki, silahlı qüvvələrimiz daha artıq dağıdıcı qüvvəyə malik zərbə vasitələrindən istifadə etməklə qarşı tərəfin hərbi obyektlərinə zərər endirmək hüququnu özündə saxlayır: "Qoşunların

"Açıq tənqidlər Azərbaycanın inkişafına kömək etmir"

Qabil Hüseyinli: "Avropa ölkələrində Azərbaycana yanaşmanın spesifik formasını tapa biliblər..."

Bəllidir ki, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu ilə Azərbaycan hakimiyyəti arasında parlament seçkilərində qurumun müşahidəçilərinin sayı ilə bağlı anlaşmazlıqlar yaşandı. Vəziyyət həтта o yere çatdı ki, ATƏT-in Parlament Assambleyasının prezidenti İlka Kanerva bəyan etdi ki, Azərbaycanda keçiriləcək parlament seçkisinə müşahidəçi göndərməyəcəklər.

Lakin bu ilin 21-22 sentyabr tarixində Avropa Şurası Parlament Assambleyası seçkiqabağı nümayəndə heyəti Bakıda səfərdə oldu və nisbətən "sular duruldu".

Qurum bəyanat yayaraq bildirdi ki, Azərbaycan rəhbərliyi AŞPA nümayəndə heyətini əmin edib ki, səsvermə və səslerin sayılması prosesi daxil olmaqla, seçki prosesi-

nin şəffaflığını təmin etmək üçün bütün vacib tədbirləri görəcək.

Məsələ ilə bağlı qəzetimizə danışan politoloq Qabil Hüseyinli bildirdi ki, Qərb dairelə-

rinin bir çoxu anlayır ki, Azərbaycanı sərt tənqid etməklə istəklərinə nail ola bilməyəcəklər: "Onlar anlayırlar ki, Azərbaycan Qərbin mühüm enerji təchizat bazası rolunu oynayır. Eyni zamanda onlar görürlər ki, Azərbaycanın torpaqlarını işğal edən və bizimlə rəqabətdə olan Ermənistanda da vəziyyət heç də yaxşı deyil. Əksinə, Azərbaycan bir çox parametrlərə görə Ermənistanı üstələyir. Postsovet məkanında əhalinin rifah səviyyəsi, dinamik inkişaf sürətinə görə hakimiyyətlə münasibətlərdəki müsbət tendensiyaları baxımdan Azərbaycan digərlərinə kifayət qədər nümunə ola bilər. Ona görə də Azərbaycanın bu cür sıxışdırılması bizə qarşı qərəzli və subyektiv qərarların qəbul edilməsi onsuz da bir iş yaramayacaq. Bu baxımdan AŞPA-nın nümayəndələri daha ehtiyatlı davranmağa çalışdılar. Açıq tənqidlər Azərbaycanın demokratik inkişafına kömək etmir, əksinə, zərər vurur. Bu baxımdan, məncə, Avropa ölkələrində Azərbaycana yanaşmanın spesifik formasını tapa biliblər. Bu yolla da davam etmək niyyətindədirlər".

□ Etibar SEYİDAĞA

□ Əli RAİS

Tarixin qisası

Hüseyinbala SƏLİMOV

Desək ki, ABŞ və Rusiya prezidentlərinin görüşəcəyi haqdakı xəbər bizim üçün tamamilə gözlənilməz oldu, bu, heç də düzgün olmadı - son vaxtlar iki dövlət arasında Suriya müstəvisində kontaktlar o qədər intensivləşmişdi ki, onların daha böyük formatlı təmaslara çevriləcəyi elə də təəccüblü görünmürdü...

Sözsüz ki, görüş dövlət səfəri çərçivəsində deyil, BMT-nin dəhlizlərində baş tutacaq. Amma səhv etmiriksə, o, soyuq savaş söhbətlərinin meydana çıxmasından sonra ilk iri formatlı kontaktdır. Danışmaq üçün isə predmet elə də az deyil. Fəqət, ön olaraq yada düşən Suriya və Ukrayna məsələləridir. İndi bu məsələlərdən aktual ola bilən ikinci məsələ yoxdur - Suriya məsələsi isə həтта Ukrayna problemini də gündəmdən sıxışdırır, çünki təkəcə bu il ərzində bu ölkədən Avropaya istiqamətlənəcək miqrant selinin proqnozlaşdırılan sayı belə adamı vahiməyə salır.

Əvvəllər də bir neçə dəfə yazmışdıq ki, böyük siyasətə heç bir üsul yabançı deyil və təsadüfi deyil ki, indi ABŞ fəal şəkildə Suriya cəbhəsi formalaşdırmaqla məşğuldur - bu məqsədlə İran bir tərəfə, həтта Rusiyanın da yardımından yararlanmağa cəhd edilir.

Amma bizi başqa problem məşğul edir. Heç olmasa, İŞİD ram edildikdən, B.Əsəd devrildikdən sonra Suriyada normal dövlət institutları yaratmaq mümkün olacaq, yoxsa bu bölgə də "idarə olunan xaos mərkəzləri"ndən birinə çevriləcək?

Əslində bütün sualların fokus nöqtəsi budur. İraqda S.Hüseyn də devrildəndən sonra belə demokratik ölkə qurmaq mümkün olmadı. Həтта demokratik ölkə bir tərəfə, bu ünvanda əslində dövlət adında bir şey yoxdur. Belə bir təhlükə Suriyanı da gözləyir - "ərəb baharları" bu ölkələr üçün elə əsl ərəb fəlakətlərinə çevrildi.

Məsələnin ən qəliz tərəfi də odur ki, bunların hamısı müsəlman dövlətləridir.

Ən dəhşətli isə budur ki, İŞİD də göydən düşməyib. O da yeni ərəb fenomenini hesab edilə bilər. Bəzən mənə elə gəlir ki, tarix ərəb ölkələrindən qisas alır.

İndi İŞİD az qala 5 min il yaşı olan tarixi abidələri dağıdır. Amma bunun ideoloji əsasları illərlə yaradılıb. İllərlə mövhumatçılıq dalğasında böyük xalqların və dövlətlərin islama qədərki tarixi tam inkar edilib, o, elə çalarlarda verilib ki, insanlarda onlara qarşı yalnız ikrah hissi oyadılıb.

Mən deyərdim ki, bu, yalnız ərəb fenomenini deyil. Həтта bizdə də atəşpərəstlik vaxtları elə rəngdə təsvir olunurdu bu, adamı iyrendirirdi. Məni düzgün başa düşün - nə "Avesta" üzrə mütəxəssisəm, nə də həqiqi atəşpərəstliyin bizim Azərbaycana nə qədər aidiyyəti olduğunu bilirəm. Amma ola bilməz ki, bütöv bir tarixi dövr yalnız cəhalet dövrü kimi qələmə verilsin.

Min, həтта 1500 il tarix üçün çox da böyük dövr deyil. Biz müsəlmanların da əcdadları bundan daha qədim dövrlərdə mövcud olublar. İndi nə edək? Onların üstündən xətt çəkəkmi? İŞİD-çilər deyir ki, xətt çəkməliyik! Amma bu adamlardan da öncə ərəb mənbələri bunu iddia edirdi.

Ona görə də mən hər vaxt deyirəm ki, İŞİD-çilər yalnız tətiyi çəkməyi Qərbdə öyrəniblər, amma onların beynini öz ərəb mənbələri korlayıb.

Ərəb tarixini araşdırmamışam. Amma ümumi tarixi mənbələrdən bildiyim odur ki, həmin bölgələrdə qədimlərdə güdrətli dövlətlər olub, mövhumat isə onların hamısını inkar edir.

Fəqət, gəlin Avropa ölkələrinin tarixinə nəzər salaq. Hələ xristianlıqdan əvvəl Qədim Yunanistan və Qədim Roma olmuşdu. Ərəblərin məntiqinə görə, Avropa yunan və Roma keçmişindən tamamilə imtina və onları inkar etməli idi, ona görə ki, bu qədim dövlətlərdə də bütpərəstlik olmasa da, hər halda çoxallahlıq hökm sürürdü.

Bilmirəm, bəlkə xristianlığın ilk illərində orada da belə cəhdlər olmuşdu. Onu bilirəm ki, Avropa yeni çiçəklənmə dövrünü dini mövhumatçılıqdan imtina etdikdən və humanist dəyərlərə qayıdırdan sonra yaşaya bildi, o vaxta qədər isə din adamları yalnız tonqallar qalamaqla məşğul olurdular.

Düzdür, indi çox şey inkar edilir, tarixin çox qara ləkələri ağardılır, amma ilk dövrlərdə xristianlıqda mövhumat heç də islamdakından az olmamışdı...

Bəzən deyirlər ki, tarix sığrayışları sevmir. Bəlkə ərəblər və eləcə də digər müsəlmanlar mütləq müəyyən dövrləri keçməlidirlər? Amma normal məntiq bizə deyir ki, buna ehtiyac yoxdur və 5 min il tarixi olan abidələri dağıtmağa dəyməz. Ona görə ki, ağıllı adamlar başqalarının da səhvlərindən öyrənə bilər.

Ziya Məmmədovla torpaq mübahisəsi olanları susdurmaq istəyirlər

Şikayətçi Niyaz Rzayev MTN, Baş Prokurorluq və Prezident Administrasiyasına müraciət etdi

Ziya Məmmədov

Nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun Göyçaydakı malikanəsinin olduğu torpaq sahəsi ilə bağlı böyük narazılıq yaranması haqda məlumat vermişdik. 50-yə yaxın Göyçayın Hüngütlü qəsəbəsinin sakini onlardan torpaq sahələrinin su qiymətinə alınaraq hasarlanmasına etiraz edirdilər. Sakinlərdən biri Niyaz Rzayevin nümayəndəsi Vidadi İsgəndərlinin sözlərinə görə, məsələnin ört-basdır olunmasına

cəhd göstərilir: "Göyçay prokuroru Muxtar Eminov Niyaz Rzayevin atası Qiyas Rzayevi yanına çağıraraq deyib ki, yuxarıdan tapşırıq var, şikayət araşdırılmalı, məsələ həll olunmalıdır. Prokuror deyib ki, şikayətiniz əsasında Göyçaya Ədliyyə Nazirliyindən nümayəndə gələcək, onunla görüşməyin. Vidadi İsgəndərlidən də nümayəndə kimi imtina edin. Beləliklə, Ədliyyə Nazirliyindən gələn nümayəndəyə Niyaz Rzayevdən izahat almağa imkan vermədilər. Məndən də imtina etmələri haqda ərizə aldılar. Bundan sonra Emin Muxtarov əvvəllər Göyçayın icra başçısı olan Mansur Məmmədovu çağırıb söhbət edib".

V.İsgəndərlinin sözlərinə görə, bundan sonra M.Məmmədov və işdə adı keçən digər şəxs Hüngütlü icra nümayəndəsi Nizami Vəliyev Niyaz Rzayevin evinə yollayıblar. Ona şikayətini geri götürməsi müqabilində pul təklif ediblər: "Nizami Vəliyev deyib ki, Mansur Məmmədov 10 min manat təklif edir ki, şikayət etməyin. Onun dediklərini təsdiq edən yazılışlar da əlimizdə var. Prokuror Muxtar Eminov vəd edib ki, Ziya Məmmədov və onun qardaşı oğlu Namiq Məmmədov mane olmasa, məsələni həll edəcəklər. Ədliyyə Nazirliyinin əməkdaşları Göyçaya gəlib akt tərtib etdilər ki, şikayətçini tapa bilmədiyimizdən geri qayıdırıq. Məsələ həll edilirdi, lakin son anda işə Ziya və qardaşı oğlu Namiq Məmmədovlar qarışıdı. Dedilər ki, əgər 1 nəfərin pulunu ödəsək, qalanları da ayağa qalxacaq. Beləcə, Niyaz Rzayevin pulunu vermədilər".

V.İsgəndərli deyir ki, bundan sonra işin ört-basdır olunmasına cəhd edilmişdir: "Cinayət Prosesual Məcəlləyə görə vəzifəli şəxsin hər hansı bir cinayət haqda şikayət varsa, şikayəti prokurorluq araşdırılmalıdır. Bildiyimiz kimi Ziya Məmmədov, onun əmisi oğlu Mansur Məmmədov və işdə adı keçən digər şəxslər vəzifə daşıyıcılarıdır. Prokuror Muxtar Eminov bunları bilib-şikayət qanunsuz olaraq polisə təhqiqatına göndərib. Təhqiqat xirda qonşu mübahisələrini araşdırılmalıdır. Ziya Məmmədov hakimiyyətdən gizlin olaraq Mansur Məmmədovun və icranın hüquqşünasının cinayətlərini ört-basdır etmək üçün təhqiqatçıya yazdırmağa çalışırlar ki, şikayət mülki karakterlidir, ona görə də şikayətçi məhkəməyə müraciət etməlidir". V.İsgəndərli deyir ki, Niyaz Rzayev şikayətinin araşdırılması üçün Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinə, Baş Prokurorluğa və Prezident Administrasiyasına müraciətlər edib. Müraciətlərində Göyçay prokurorunun ondan rüşvət istəməsi barədə də yazıb.

Qeyd edək ki, nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun Göyçaydakı malikanəsinin olduğu torpaq sahəsi ilə bağlı böyük narazılıq yaranıb. 50-yə yaxın Göyçayın Hüngütlü qəsəbəsinin sakini onlardan torpaq sahələrinin su qiymətinə alınaraq hasarlanmasına, alınan torpağa görə pullarının verilməsinə etiraz edirlər. Nazirə məxsus olan və ərazisində vertolyot meydançası, gölü, tennis kortu və bir çox başqa istirahət guşələri olan dəbdəbəli malikanə rayonun Hüngütlü qəsəbəsi ərazisində yerləşir.

Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə hazırıq.

□ E.HÜSEYNOV

Un zamandır ki, Bakının Yasamal rayonundakı "Sovetski" adlanan ərazidə söküntü işləri davam edir. Bir müddət burada işlər dayansa da, artıq köçürülən sakinlərin evləri sökülməyə başlayıb. Lakin söküntülər zamanı işçilərin ehtiyatsızlığı ucbatından bəzi evlər partlayış təhlükəsi altındadır.

Belə ki, alınmış və ya sakinləri köçürülmüş evlərin sökülmə prosesi zamanı heç bir norma-ya əməl edilmir. İşçilər yaşayış qalan evlərə də ziyan vurur, onların mənzillərinə gedən qaz borularını zədələyirlər. Ərazidə yaşayan və hələ də köçməyən sakinlər olduğu üçün, onların evlərinə qazın, suyun və elektrikin verilməsi davam edir. Lakin söküntülər zamanı işçilərin səhlənkarlığı ucbatından bəzi evlə-

rin qaz boruları deşilib. Bu da böyük bir təhlükədən xəbər verir. Artıq bir çox küçələri qaz iyi bürüyüb. Borulardan qaz sızır. Sakinlər hər an partlayışın ola biləcəyini deyirlər və buna görə də narahatdırlar.

Ramil adlı "Sovetski" sakini musavat.com-un əməkdaşına bunları deyib: "Sökürlər, öz işləridir. Mən köçməyən camaatın bir üzvüyəm. Getmək fikrim də yoxdur. Amma sökən zaman

Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının adam oğurluğu ilə məşğul olan Heydər adlı şəxsi axtarması haqda məlumat var. Sensasion sayıla biləcək məlumata görə, Heydər adam oğurlayan bandanın əsas başçılarından biridir. O və bandanın üzvlərinin bir çoxu Gürcüstan vətəndaşlarıdır. Onlar Bakıda kirayə evlərdə yaşayıblar.

Banda Gürcüstanda bir zəngin biznesmenin xanımını oğurlayıb. Belə məlumat var ki, qadının geri qaytarılması üçün yaxınlarından 4 milyon dollar tələb olunur. Məlumatda bildirilir ki, banda üzvlərinin bir çoxu Gürcüstandakı cinayətdən sonra Azərbaycan ərazisinə keçiblər. Oğurladıqları qadının harada saxlanıldığı isə bilinmir. Onu Gürcüstan ərazisindəki gizli ünvanı saxladıqları ehtimal olunur.

Bandanın Azərbaycan ərazisində də fəaliyyətdə olduğunu söyləməyə əsas verən xəbər də var. Belə ki Bakıda baş tutan nişan mərasimlərindən birindən bir uşaq oğurlanıb. Həmin uşağın istifadə olunan bir generalın nəvəsi olduğu bildirilir. Generalın yaxınlarının hüquq-mühafizə orqanlarına şikayət edib-ətmədikləri haqda məlumat yoxdur.

Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları bandanın izinə düşə bilib. Heydər Sumqayıtda

Azərbaycanda adam oğurlayan banda peyda olub

Mütəşəkkil dəstənin Bakıda bir generalın nəvəsini, Gürcüstanda isə zəngin biznesmenin xanımını oğurladığı deyilir

yaşayan qohumları və əmiləri tutulub. Corat və Pirşağı bağlarında da keçirilən xüsusi əməliyyatlar zamanı bandanın bir neçə üzvü yaxalanıb.

Heydər də daxil olmaqla bandanın rəhbərliyində olan bir neçə şəxs qaçaq bilib. Onların qeyri-leqal yollarla Gürcüstan ərazisinə keçdiyi deyilir. Belə ki

Sumqayıtda və bağ massivlərində baş tutan əməliyyatlardan sonra Gürcüstanla həmsərhəd olan Balakən rayonunun ərazisindən banda üzvlərindən biri Gürcüstanda oğurladıqları qadının yaxınları ilə telefonla əlaqə saxlayıb. Telefon danışığının baş tutduğu ərazini müəyyən edən hüquq-mühafizə orqanları

dərhal ora yollanıblar. Belə aydın olub ki, banda üzvü Gürcüstanla Balakən meşəsindən zəng edib.

Tutulmuş banda üzvlərindən alınan ifadələrdən belə məlum olub ki, onlar oğurladıqları şəxsləri Heydərə təhvil veriblər. Bundan sonrası haqda isə Heydər onlara hər hansı bir məlumat verməyib. Oğurlanmış şəxslərin saxlanıldığı ünvanlar haqda banda üzvlərində məlumat olmayıb. Ən maraqlı məqamlardan biri isə dəstənin rəhbərliyində "Hacı" adlı şəxsin olmasıdır.

Gələn məlumatlara əsasən söyləmək olar ki, oğurlanan şəxslərin yaxınları ilə danışıqlar "Hacı" vasitəsi ilə aparılıb, Heydər isə oğurlanmış şəxslərin saxlanılması ilə məşğul olub.

Mövzuya qayıdacağıq.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

"Sovetski" də hər an partlayış ola bilər

Ərazidə aparılan söküntü nəticəsində qaz xətləri zədələnib; "Sovetski"nin sadıq sakini: "Camaatın həyatı ilə oynamasınlar..."

diqqətli olsunlar. Evlərin qaz borularını zədələyiblər. Misal üçün, Zülfi Adıgözəlov küçəsindəki bir neçə evdə qaz sızıntısı var. Hamısı da söküntüyə görə olub. Fəhlələr evləri sökəndə taxtaları, daşları aşağı tullayırlar. Qaz borularına fikir vermirlər. Buna görə də borular deşilir və qaz sızır. Allah uzaq eləsin, burada partlayış olsa, birinin başına buna görə bir iş gəlsə, heç kim arxasında dura bilməz. Söküntülər vaxtı edilən etirazların 5 qatı olacaq. Ona görə də, normal işlərini görsünlər, camaatın həyatı ilə oynamasınlar".

Sökülən evlərin sahiblərinin bir çoxu verilən pulla razılışı, başqa yerdə ev alanlardır. Bəziləri isə yataqxanada yaşayırlar. Onları "Gənclik" metrostansiyasının yaxınlığında olan 9 mərtəbəli yataqxanaya köçürüblər. Amma bu yataqxanada şərait ürekaçən deyil.

Yataqxanaya köçürülənlər əsasən evinin kvadratmetri az olan sakinlərdir. 60 ailəyə burada 2-otaqlı mənzillər verilib. Lakin yataqxanada yaşayanlar arasında narazı olanlar da var. "Mənim "Sovetski"də olan evim balaca da olsa, "kupça"sı var idi. Burada isə bu yoxdur. Yeni səhə gəlib, "Evdən çıxın, bura sizin deyil" də deyə bilirlər. Bundan əlavə, bura üzndən tə-

mir edilib. Bunu hiss etmək çox asandı. Bir sözlə gözəndən pərdə "asılib". Buraya köçənlərin yarıdan çoxu borc-xərc edib, mənzilini yenidən təmir edib" - deyir yataqxana sakinlərindən biri. Yada salaq ki, baş nazirin müavini Abid Şərifov vaxtilə köçürülmə və yataqxana barədə

bunları demişdi: "Gənclik" metrostansiyasının yanında iki ədəd 9 mərtəbəli yataqxana vardı, qaçqınlar yaşayırdı. O qaçqınlar başqa yerlərə köçürüldü, bina əsaslı təmir olundu və "Sovetski"də yaşayan 60 ailəyə verildi. Orada 2 otaqlı və 1 otaqlı mənzillər var. İki otaqlı

mənzillər 50 kvadrat metr, bir otaqlı mənzillər 36 kvadrat metrdir, hər bir şərait var".

"Sovetski"də söküntülər aparılarkən ərazidə yaşayan insanlar demək olar, nəzərə alınmır. Belə ki, haqqında bəhs edəcəyimiz şəxsin yaşadığı evin dörd yanında söküntü gedir. Hər söküntü zamanı toz-torpaq əlindən bayıra çıxmaqla yanaşı həmsöhbətim Rövşən deyir ki, xəstə anası bu vəziyyətə görə əziyyət çəkir: "Biz burada böyük bir ailə olaraq yaşayırdıq. Qonşularımız əsasən qohumlar idi. Hamısı onlara verilən 1500 manatla razılışdılar və köçdülər. Biz isə razılaşmadıq. Çünki 40 kvadratmetr evim var. Hər kvadratmetr 1500 manat verirlər, bu da 60 min manat pul edir. Bu pulla mən harada ev ala bilərəm? Mənə pul lazım deyil. Hazırda yaşadığım ərazi Yasamaldir. Mənə Yasamal və ya Yeni Yasamal ərazisində ev versinlər, köçüm, gedim. İllərdir burada yaşayırdıq. Yaşadığım yerdən çıxırımsa, daha pis yerə getmək fikrim yoxdur. Çünki bunu mən özüm istəmirəm, onlar sökürlər. Verdikləri pulla ən yaxşı halda Masazırda ev almaq olar. Mən də oraya köçmək istəmirəm. Masazırın yarısı artıq "Sovetski" camaatıdır. Hamı ya oraya köçüb, ya da yataqxanalara".

Həmsöhbətimiz daha sonra deyir: "İndi söküntü işləri gedir. Evimizin sağında, qarşısında olan evlər artıq yoxdur. Hamısı sökürlər. Söküntü zamanı evdə oturmaq olmur. Qapını, pəncərəni bağlasam da, yenə də evin içi tozla dolur. Dəfələrlə demişəm ki, evimin qabağında hasar çəkin, sonra sökün. Axı mənim evdə xəstə anam var. Anama bu toz-torpaq pis təsir edir. Məcburən evin divarına "Burada yaşayış var" yazmışam ki, qəfilən yatdığımda yerə evimi sökməsinlər..."

□ Məhəmməd TÜRKMƏN
Fotolar müəllifindir

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

BMT Baş Məclisinin öz işinə başlayan 70-ci, yubiley sessiyası da bölgə üçün Dağlıq Qarabağ kimi potensial təhlükə mənbəyi olan münaqişənin həll perspektivinə hələ ki, işıq sala bilməyib. Bu qənaətin ciddi dəyişikliyə uğrayacağı artıq az ehtimallıdır. Müşahidələr də göstərir ki, bu mütəbər qurum Qarabağa dair öz qətnamələrini faktiki, unudub və onlara yiyə dura bilmir.

Sessiya çərçivəsində bu üzücü problemi xatırladan hələlik yalnız o olub ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun üç həmsədrinə əvvəlcə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri - Elmar Məmmədya-rov və Edvard Nalbəndyanla ayrı-ayrılıqda, sonra isə birgə görüşüblər. Daha sonra isə iki nazir bir araya gəlib.

Azərbaycan XİN-in mətbuat xidmətindən verilən məlumatlara görə, Məmmədya-rov tərəfindən münaqişənin həlli ilə əlaqədar Azərbaycanın mövqeyi qəti şəkildə bir daha vurğulanıb. Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğalına əsaslanan mövcud status-kvonun qəbul edilməz və qeyri-davamlı olduğunu deyən nazir Azərbaycanın öz ərazilərinin işğalı ilə heç zaman barışmayacağını bildirib. O, Ermənistanın müxtəlif təxribatçı addımlar, o cümlədən qoşunların təmas xətti və Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca vəziyyətin gərginləşdirilməsi ilə danışıqlar pro-

sesinə xələl gətirmək məqsədi güddüyünü qeyd edib, Ermənistanın əsl məqsədinin təcavüz və işğalın davam etdirilməsi olduğunu söyləyib.

Azərbaycan XİN başçısı Ermənistanın hər vaxt əsl etimad quruculuğu tədbiri olacaq Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı və erməni icmasının təmaslarına imkan vermədiyini diqqətə çatdırıb. Nazir bir daha vurğulayıb ki, münaqişənin həlli üçün işğal olunmuş ərazilərdən Ermənistanın silahlı qüvvələri çıxarılmalıdır. O qeyd edib ki, Azərbaycan münaqişəyə dair danışıqlar prosesində iştirak edir, lakin danışıqların nəticəsində ərazilər işğaldan azad olunmazsa, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığını təmin etmək üçün bütün zəruri addımları atacaq. Atılacaq hər hansı addımın bütün məsuliyyəti isə işğalçı və təcavüzkar dövlət kimi tam şə-

Ağdam sakini erməni mermisindən həlak oldu

Qoşunların Ağdam istiqamətindəki təmas xəttində Ermənistan silahlı qüvvələrinin minaatanlardan atdığı mərminin pozması nəticəsində mülki şəxs həlak olub. Məlumatlara görə, Ağdamın Qaradağlı kənd sakini 1975-ci il təvəllüdü Bağirov Bəhram Qaraxan oğlu mərminin partlaması nəticəsində ağır qəlpə yarası alıb. Xəstəxanaya çatdırılan yaralı orada həyatını itirib.

ni söhbət Qarabağ düynünün üçün açılmasından, bölgəyə sülhün gətirilməsindən gedir. Doğrudur, hələ ki, gündəmdə mərhələli həll problemi. Bu mərhələli həll problemi də Azərbaycan üçün sərfəli variantdır. Çünki söhbət Dağlıq Qarabağ və işğal edilmiş 7 rayonun azad olunmasından gedir. Bu istiqamətdə Azərbaycan Rusiya ilə intensiv danışıqlar aparır və nəticələri demək olar ki, uğurlu görünür.

Siyasi şərhçi onu da bildirib ki, son təmas və danışıqlar prezidentlərin görüşünə hazırlıq xarakteri daşıyır: "Son dövrlərdə isə Amerikanın verdiyi bəyanatlara diqqət yetirsək, görürük ki, əvvəla, ABŞ Dağlıq Qarabağda keçirilən qondarma seçkiləri tanımadığını bildirib. Sonra Azərbaycanın ərazi

BMT öz qətnamələrinə niyə sahib çıxma bilmir?

Təşkilatın böhranlı dövrə girməsi Qarabağ probleminin həllinə də mənfi təsirini göstərməkdə, işğalçı ölkəni şirnikləndirməkdə, vasitəçiləri ikili standart mövqeyinə çəkməkdədir; **sabiq amerikalı səfir: "Nə Azərbaycan, nə də Ermənistan istədiyini almayacaq..."**

kildə Ermənistanın üzərinə düşəcək.

Xəbər verildiyi kimi, nazirlər arasında təmas Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin növbəti görüşünü təşkil etmək məqsədi daşıyır. Ancaq prezidentlər səviyyəsində indiyədək onlarla görüş keçirilsə də, nəticə olmayıb. Bunu təmas xəttindəki son qanlı olaylar bir daha təsdiq edir. Bu mənada tutaq ki, daha bir belə görüş nəyi deyəcək - eger vasitəçilərin qafasında konfliktə münasibətdə ikili standartlar davam edirsə? Ancaq təkə vasitəçilərinmi? Əfsuslar olsun ki, yox.

"Hansısa mərhələdə danışıqlar prosesinə Dağlıq Qarabağın da cəlb edilməsi zərurəti yarana bilər". Musavat.com-un erməni qaynağına istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə ABŞ-ın Ermənistanıq sabiq səfiri Con Evans "Region" təhqiqat mərkəzinin təşkil etdiyi on-line mətbuat konfransında bildirib.

Onun sözlərinə görə, Minsk Qrupu çərçivəsində aparılan danışıqlarda lənglik bir çox təhqiqatçılar və ekspertlərdə hiddətlənmək üçün əsas yaratsa da, diplomatiya mahiyyətə etibarilə zamanla möhtacdır.

"Anlaşmanın əsas elementləri razılaşdırılan kimi hadisələr olduqca sürətli inkişaf etməyə başlayacaq. Hər iki tərəf kompromisə ehtiyac duymalıdır və heç bir tərəf də öz arzuladığını ala bilməyəcək", - deyə keçmiş diplomat qeyd edib.

Göründüyü kimi, keçmiş ABŞ səfiri də təcavüzkarla təcavüzə məruz qalanı eyniləşdirməyə çalışıb. Əslində o, Birləşmiş Ştatların uzun illərdir rəsmən səsləndirmədiyini, lakin de-fakto söykəndiyi mövqeyi ortaya qoyub. Üçüncü on ildir həlli dalana dirənən Dağlıq Qarabağ ixtilafının həllənməsinin əsas səbəbi də elə bu deyilmi - ikili standart yanaşmaları?!

Diqqət edildi yəqin ki: keçmiş amerikalı səfir işğalçı Ermənistanı da, işğala məruz qalan Azərbaycanı da kompromislərə hazır olmağa çağırır. Erməni tərəfini anladıq, Azərbaycanın güzəştə gedəsi elə bir şey yoxdur - torpağından savayı. Rəsmi Bakı dəfələrlə bəyan edib ki, Dağlıq Qarabağ dünyada mövcud olan ən yüksək muxtariyyət statusu verməyə hazırdır. Bundan artığı mümkün deyil, çünki bundan o yana separatçı re-

jimi müstəqil qurum kimi tanımaq gəlir.

Lakin məsələyə fərqli, obyektiv və nikbin yanaşanlar da az deyil - azərbaycanlı politoloq, professor Qabil Hüseynli kimi. Onun müşahidəsinə görə, son zamanlar Qərb dövlətlərinin bəziləri, ilk növbədə ABŞ probleminə indiyə qədərki ikili standart yanaşmasından təcridən də olsa uzaqlaşmaqdadırlar.

Bu sözləri o, mətbuata açıqlamasında Nyu-Yorkda Minsk Qrupu həmsədrlərinin Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər nazirləri ilə görüşünü şərh edərkən deyib: "Artıq danışıqlar o mərhələyə gəlib ki, həmsədr dövlətlərdən ən azı ikisi - Rusiya və ABŞ Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyir. Fransanı da bu və ya digər formada buraya qatmaq olar. Çünki Fransa həmişə ermənipərəst mövqə tutmuş bir dövlətdir. Amma demək olar ki, Azərbaycanın uğurlu xarici siyasəti nəticəsində Rusiyayı yaxın dostumuz edə bilmişik. Rusiyanın mövqeləri də diqqətçəkicidir. Məsələlər yalnız Minsk Qrupunun həmsədrləri səviyyəsində yox, dövlətlər səviyyəsində də pozitiv bir mövqədən həll edilməyə çalışılır. Yə-

bütövlüyünü tanıdığı və torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən işğal edildiyini söylədi. Bütün bunların hamısı onu göstərir ki, deyərsən Qərb dövlətlərinin bəziləri, ilk növbədə ABŞ probleminə indiyə qədərki ikili standartlarla yanaşma mövqeyindən təcridən də olsa uzaqlaşmaqdadırlar. Yəni problemə daha obyektiv münasibətin göstərilməsinin şahidi olmaqda yox. Əlbəttə, burada Rusiyanın mövqeyi ümidvericidir və bu, digər dövlətlərə də təsir göstərir. Ona görə danışıqlar prezidentlərin görüşünə hazırlıq xarakteri daşıyır və prinsiplial məsələlərin uzlaşdırılması gözlənilir. Yəni prezidentlər o zaman görüşə biləcək ki, ortada nəticə əldə etmək üçün bir əsas olsun. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, danışıqlar xətrinə danışıq aparmaq olmaz. Mənim zənnimcə, o əsas yetişməkdədir və yəqin ki, bu ilin sonlarına doğru prezidentlərin görüşü də baş tuta bilər. Həmin görüşdə biz mərhələli həll planının birinci mərhələsinin qənaətbəxş və nisbətən obyektiv formada həllinin şahidi olacağıq. İndiki şəraitdə bunun özü Azərbaycan üçün qaneedicilə ola bilər".

Bu gün Nyu-Yorkda Obama və Putin görüşəcək

Elxan Şahinoğlu: "Ağ Ev başçısı Kreml rəhbəri ilə əməkdaşlıqda qırmızı xətti keçməyəcək..."

Bu gün Rusiya prezidenti Vladimir Putin Nyu-Yorkda BMT Baş Assambleyası çərçivəsində ABŞ Prezidenti Barak Obama ilə görüşəcək. Bu barədə Kremlin sözcüsü Dmitri Peskov açıqlama verib.

Qeyd edək ki, son iki ildə Rusiya və ABŞ arasında münasibətlər gərginləşib. Suriya, daha sonra Ukrayna böhranı iki ölkə münasibətlərini "soyuq müharibə" dövrünə qaytardığını iddia edənlər də vardı. Ancaq son aylarda xüsusən də Suriya və Yaxın Şərqdə dərinləşən terrora qarşı mübarizədə Rusiya və ABŞ-ın mövqelərində müəyyən yumşalma müşahidə olunur. Vaşinqton müəyyən mənada Suriya mövzusunda Moskva ilə anlaşmaya meyilli olduğunu nümayiş etdirir.

Siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlu deyir ki, Rusiya və ABŞ arasında gərginlik artıq Moskvanın özü üçün ciddi problemlər yaratmağa başlayıb. Ekspertin fikrincə, indi Putin Obama ilə görüş təşəbbüsü irəli sürməklə çalışır ki, ABŞ-la

xüsusən də Yaxın Şərq böhranı ilə bağlı əməkdaşlığı yenedən bərpa etsin: "Barak Obama Ukraynadakı hadisələrə görə bir neçə ildir Putinlə dialoqdan çəkinirdi. Putin Ukraynaya görə Qərblə dialoqdan məhrum olub. Putin bir ara bu duruma görə təəssüflənmədiyini deyirdi. Ancaq Rusiyaya qarşı siyasi və iqtisadi sanksiyalar Putini silkələyib. Rusiyanın iqtisadi, sosial və maliyyə durumu getdikcə ağırlaşır. Qərb bu yolla Putinə anlatmaq istəyib ki, o, Ukraynanı parçalamaqla bütün qırmızı cizgiləri aşıb. Putin Qərbin ciddi təzyiqi altında olarkən

Suriyadakı durum axarından çıxıb və bu, Rusiyaya da ciddi təhlükə yaradır. Bir tərəfdən İŞİD sıralarında minlərlə Rusiya vətəndaşı savaşıır və onların gələcəkdə geri dönüşü şimal qonşumuza böyük problemlər yaradacaq. Digər tərəfdən Putin Bəşər Əsəd rejiminə dəstək verməklə Qərblə, ərəb dünyası və Türkiyə ilə münasibətləri daha da soyudur. Rusiyanın Suriyaya daha çox silah-sursat satması, o cümlədən hərbi təlimçilərini bu ölkəyə göndərməsi də beynəlxalq aləmi narahat edir.

Putin beynəlxalq aləmə sübut etməyə çalışır ki, onun

Əsədə dəstəyi İŞİD-i susdurmaq məqsədi daşıyır və bu ABŞ-ın da xeyrinədir. Elə məhz bu səbəbdən Putin Obama ilə görüşə can atırdı ki, tək-bətək görüşdə İŞİD-ə qarşı əməkdaşlığın hamıya faydalı olduğunu anlatsın. Təsədüfi deyil ki, Obama-Putin görüşünün təşəbbüskarı məhz Kreml sahibi olub, bunun üçün vasitələri işə salıb. Halbuki, belə bir görüşün baş tutmayacağı bir neçə ay əvvəldən anons edilmişdi".

Ancaq E.Şahinoğlu deyir ki, Obama Putinlə görüşüb İŞİD-ə qarşı birgə mübarizəni müzakirə etsə də, Vaşinqton Rusiya ilə əməkdaşlıq məsələsində son dərəcə ehtiyatlı olacaq: "ABŞ-Rusiya tandeminin İŞİD-ə qarşı birgə mübarizəsi perspektivi hələ o demək deyil ki, Vaşinqton Moskvanın Əsədə hərtərəfli dəstəyinə göz yumacaq. Çünki Əsəd öz silahlarını yalnız İŞİD-ə qarşı deyil, müxalifətə qarşı da istifadə edir, mülki insanların tələfatı azalmır. Yeni Suriyada insanları yalnız İŞİD deyil, Əsəd ordusu da qırır. Ona görə də Obama Putinlə Suriya mövzusunda əməkdaşlıqda qırmızı cizgini keçməyəcək. Obama Putinlə razılaşmanın müttəfiqləri Səudiyyə Ərəbistanı, Qətər və Türkiyə tərəfindən dəstəklənməyə cəyini də anlayır, bunun ABŞ-dakı siyasi dairələr tərəfindən də müsbət qarşılanmayacağına fərqindədir. Respublikaçılar Partiyasının prezidentliyə namizədləri Obama-Putin razılaşmasında öz seçkiqabağı təbliğatlarında demokratların namizədinə qarşı istifadə edəcəklər".

PKK-ya təlim keçən alman polkovnik oteldə ölü tapıldı

Terror təşkilatı PKK-ya hərbi və logistik dəstək verməsi ilə tanınan Almaniya ordusunun polkovniki Ştefan Spöttel İraq Kürd Regional Rəhbərliyinin paytaxtı Ərbildə ölü tapılıb.

Avropa.info xəbər verir ki, İraq Kürdüstanı səlahiyyətliləri tərəfindən edilən açıqlamada kürd peşmərgələrinə təhsil vermək bəhanəsi ilə Ərbildə yerləşən alman Polkovnik Ştefan Spöttelin çərşənbə günü qaldığı otel otağında ölü tapıldığı bildirilib.

Ancaq açıqlamada Spöttelin ölüm səbəbi açıqlanmayıb. Alman ordusu da Spöttelin ölümünü təsdiqləyib, lakin hadisənin intihar və ya qətl olmadığı bildirilib.

Bəzi iddialara görə isə Spöttel alından tək gülləylə vurularaq öldürülüb. Qeyd edək ki, Ştefan Spöttelin adı PKK-çılara hərbi təlim keçməkdə də hallandırılırdı.

Ekspertin fikrincə, Rusiya prezidenti Obama ilə görüşdə beynəlxalq aləmin diqqətini Suriya böhranına yönəltmək, həmçinin Ukrayna problemini arxa plana keçirməyə çalışacaq: "Putin Obama ilə sövdələşməyə can atmaqda məqsədi aydındır. Birincisi, o, Obamanın razılığını almaqla beynəlxalq aləm tərəfindən Əsədə dəstəyini legitimliyini qazanmaq istəyir. İkincisi, Putin Amerika ilə əməkdaşlığa başlamaqla Krimin işğalını və Don-

basın Ukraynadan ayrılmasını arxa plana keçirmək istəyir. Başqa sözlə, Rusiya prezidenti diqqətini Ukraynadan Suriyaya yönəltmək istəyir. Bu alınmayacaq. ABŞ üçün İŞİD-ə qarşı mübarizə əhəmiyyətli olduğu qədər, Ukrayna mövzusu da daim diqqət mərkəzindədir. Obama Putinin hiyləsinə aldanmayacaq. Krimin işğalına və Donbas separatçılarna dəstəyə görə Putin və Rusiyanın başı hələ çox ağrıyacaq".

□ KƏNAN

Qurban bayramı günü Məkkədə, daha doğrusu, Mina vadisində baş verən faciə müsəlman dünyasında onsuz da ağır olan ab-havanı bir az da ağırlaşdırdı. Minada baş verən basabasda son məlumatlara görə, 769 zəvvar həlak olub, 934 nəfər isə yaralanıb. Keyli sayda insan isə hələ də itkindir.

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Məkkə faciəsi: qəzavü-qədər, yoxsa cinayət?

Bu hadisə son 24 ildə baş verən ən böyük faciədir. Həcc ziyarəti zamanı hər il Məkkəyə milyonlarla insan gəlir. Bu isə tarixi və müqəddəs məkanlarda bir qayda olaraq hər il izdihama səbəb olur. Ancaq builki basabas daha çox itkiyə səbəb olub. Məkkədə ən böyük faciə 1990-cı ilin iyul ayında baş verib. Həmin vaxt zəvvarların piyada tunelində yaranan izdihamda 1462 nəfər dünyasını dəyişmişdi.

Qurban bayramı günü baş verən faciə builki Həcc ziyarəti zamanı baş verən yeganə bədbəxt hadisə deyil. Sentyabrın 11-də Məkkənin Əl-Haram məscidində kranın aşması zamanı 107 nəfər zəv-

var həlak olub, 230 nəfər isə xəsarət alıb. Bir həftə sonra isə dağın uçması nəticəsində otel çöküb və başqa bir oteldə isə yanğın olub.

Məkkədə builki faciə müsəlman dünyasında müharibələr, dini zəmində toqquşmaların artdığı bir zamana təsadüf etdiyi üçün çox sərt etirazlara səbəb oldu. Hətta bir neçə ölkə, o cümlədən 134 zəvvarı ölən, 300 nəfəri itkin düşən İran hökuməti Ər-Riyadı məhkəmə ilə hədələyib.

Məsələ ondadır ki, indi Azərbaycan da daxil olmaqla müsəlman dünyasında bu mə-

sələdə ikiye bölünüb. Səudiyyə hökuməti və dəstəkçiləri bu hadisəni sıradan texniki qəza, bəzi hallarda isə zəvvarların nəvəni qaydalarına riayət etməməsi ilə əlaqələndirir. Eyni zamanda əksini düşünən və bu sə-

Əlbəttə, faciə ilə bağlı birmənalı fikir yürütmək, zəvvarları və ya Ər-Riyadı yeganə günahkar elan edib, nifrəti ona yönəltmək teleskənlik olar. Ancaq əgər hadisə baş veribse, deməli, bunun ciddi səbəb-

və kompleks tədbirlər görməyi tələb edir.

Səudiyyə hakimiyyəti Məkkədə Həcc ziyarətini daha yaxşı təşkil etmək, milyonlarla zəvvarın ziyarətini daha rahat həyata keçirmək üçün bir sıra

idi, bu, sıxlığı daha da artırdı, sökülən əraziləri boş saxlayıb milyonlarla zəvvarın daha rahat hərəkətinə şərait yaratmaq olardı.

Məlumdur ki, hazırda Həcc ziyarətini təşkilini Səudiyyə hökuməti həyata keçirir. Nəzərə alsaq ki, Həcc dünyada hər il keçirilən ən kütləvi və çoxmillətli bir aksiyadır, o zaman bunun təşkili də təbii ki, böyük bir hazırlıq tələb edir. Bu mənada Həcc ziyarətini təşkilatı məsələlərinin İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı kimi müsəlman təşkilatlarına verilməsi və ziyarətin müsəlman ölkələrinin iştirakı və dəstəyi ilə təşkil olunması bir çox problemlərin aradan qaldırılmasına səbəb ola bilər.

Və nəhayət, gündəlik həyatda rastlaşdığımız növbə mədəniyyəti. Aydın məsələdir ki, hər nə qədər təşkilatı çatışmazlıq olsa da, faciənin bu miqyasda çatmasında insanların növbə mədəniyyəti də rol oynayıb. Şəxsi təcrübə əsasında deyə bilərəm ki, bütün müsəlman ölkələrində eyni durum var. İnsanlar sıra, növbə gözləməyə o qədər də həvəsli olmurlar. Bunu istənilən şəxs marketdə, hava limanında və başqa yerlərdə müşahidə edə bilər. Növbədə bir milyondan çox adam olanda əlbəttə ki, isti və çətin hava şəraitində itkilər də çox olur.

ləri olub və buna səbəb olan, bu məsələdə məsuliyyəti, cinayəti olan hər kəs cəzasını almaldır - baxmayaraq ki, artıq Ərəbistanda bu hadisədə günahkar olan 28 nəfər barəsində şəriət məhkəməsi edam hökmü çıxarıb.

Əlbəttə ki, Məkkədə baş verənləri "İlahi təqdir" in üzərinə atıb təşkilatı işlərlə bağlı məsuliyyətdən yayınmaq olmaz. Hər il İslam dininin tələbi ilə dünyanın hər bir yerində yaşayan müsəlman Həcc ziyarətini yerinə yetirmək üçün Məkkəyə gəlir. Aydın məsələdir ki, təbii artımı da nəzərə alanda ildən ilə zəvvarların sayının çoxalması faktını təbii qarşılamalıyıq. Deməli şərtlər müsəlman dünyası, xüsusən də Həcc işinin təşkilini üzərinə götürmüş Səudiyyə Ərəbistanı krallığının Həcc ziyarətini təşkilatı ilə bağlı daha ciddi

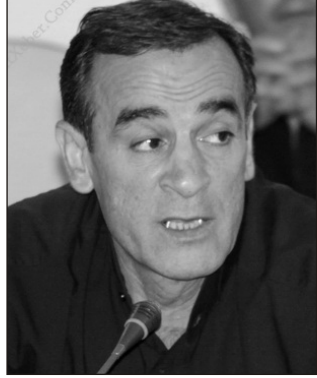
Bir qrup Qarabağ əlili aksiyaya keçirəcək. Artıq bununla bağlı Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə (BŞİH) müraciət edilib. Mitingin təşkilat komitəsinin sədri Məğrur Bədəsoyün imzası ilə yayılan müraciətdə bildirilir ki, Qarabağ əlilləri məmur özbaşnalığından cana doyublar.

BŞİH-ə ünvanlanan müraciətdə bildirilir ki, bu gün qazmatlarda onlarla Qarabağ qazisi haqsız cəza çəkir: "Vətənin cəfasını da, cəzasını da çəkən Qarabağ qazisi, səfasını gören işə məmurlardır. Qarabağ əlillərinin, şəhid ailələrinin seçki hüququ da tanınmır. Nərimanov rayonundakı Ə.Rəcəbli-46 ünvanında məskunlaşan əlil və şəhid ailələri heç seçki siyahısına alınmır, Mərkəzi Seçki Komissiyasına edilən müraciətlərə də cavab verilmir. "Əlillərin sosial müdafiəsi haqqında" qanun ilə əlillərə verilən hüquq və güzəştləri işə icra strukturları, deputatlar, məhkəmələr mənimsəyib. Ötən il əlillərin mitinq keçirmək çağırışına BŞİH konstitusiyaya və müvafiq qanuna zidd olma "əsasiyla" razılıq vermədi. Maraqlıdır, mitinq keçirmə nəyə görə konstitusiyaya və "sərbəst toplaşma" qanununa zidd olsun?"

Müraciətdə bildirilir ki, əlillər yenidən BŞİH-ə müraciət

Qarabağ qaziləri etiraz aksiyasına hazırlaşır

Etimad Əsədov: "Mitingdə iştirak etməyəcəyik..."

Etimad Əsədov

cət edərək oktyabrın 8-də saat 15-də "Əlillər barədə ayrı-seçkiliyə son!", "Əlil intiharlarına son!", "Əlillər də insandır, seçki hüquqları tanınсын" şüarları ilə 2000 nəfərlik ümumrespublika mitinqi keçirilməsinə razılıq verilməsini xahiş ediblər. Sentyabrın 21-də mitinqin təşkilat komitəsinin müraciəti BŞİH-ə təqdim olunub.

Əlillər mitinq keçirmək üçün "Azadlıq" meydanını, Yasamaldakı "Məhsul" stadionunu və "Nəriman Nərimanov" metrosunun çıxışındakı başlı təklif ediblər.

"Qarabağ Qaziləri" İctimai Birliyinin sədri Etimad

Əsədov qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, mitinqdə onlar iştirak etməyəcəklər. Etimad Əsədov mövcud problemlərin həll yolu kimi mitinqin seçilməsinə qarşı olduğunu bildirdi: "Biz də həmin müraciətdə qeyd edildiyi kimi, bir çox problemlərin olduğunu bilirik. Bu problemlərin həlli ilə bağlı müvafiq qurumlara, nazirliklərə müraciət edirik. Ölkədə fəaliyyət göstərən təşkilatlarla görüşlər keçiririk. Problemlərin həll olunması üçün çalışırıq. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsində dəfələrlə görüşlərdə olmuşuq. Problemlərin həlli istiqamətində işlər görülür. Lakin mitinq keçirməklə problem həll edilmir. Məğrur Bədəsoyu ziyalı bir şəxs kimi tanıyıram. Keçmiş polis əməkdaşı olub".

Birliyin sədri müraciətdə seçkilərlə bağlı problemlərin olması ilə razılışmır. E.Əsədov deyir ki, seçkilər

zamanı namizədliyini irəli sürən xeyli sayda Qarabağ əlili artıq imza toplaya bilib və onlar arasında namizədliyi qeydə alınanlar da var. E.Əsədov Qarabağ əlillərinin aksiyada kütləvi şəkildə iştirak edəcəyini gözləmədiyini qeyd etdi.

Mitingin təşkilat komitəsinin sədri Məğrur Bədəsoy isə musavat.com-a bildirdi ki, mitinqin təşkil olunması üçün işlər görülür, Qarabağ əlillərinə, şəhid ailələrinə müraciət edilir.

M.Bədəsoy mitinqin təşkilat komitəsində 10 Qarabağ əlilinin olduğunu qeyd etdi: "Əlillərin yaşadığı ünvanlarda olub, onları mitinqə dəvət edəcəyik".

Miting komitəsinin sədri onu da dedi ki, onların heç bir təşkilatla əlaqəsi yoxdur. Mitinqi təşkil edənlər problemlə Qarabağ əlilləridir. M.Bədəsoy müraciəti sentyabrın 21-də şəxsən BŞİH-in qəbul otağına verdiyini və 3 iş günü ərzində cavab alacaqlarına ümid etdiklərini bildirdi.

□ **İlkin MURADOV**

Pulu yaxşıdır, bıçağı pis?

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Bayram günləri hər zaman bir nəfəs dərmədir. Ötən günlərə qıyqacı bir baxmadır, təfətiş, analiz etmədir. Özünü qınamadır, öymədir, yeri gələndə söymədir... Necə deyərlər, bəlkə bir az yavaşlayan... əhvalıdır sonucda.

Məsələn, mən bu keçən günlərdə bir daha anladım ki, bəşəriyyətin xarüqəsi kimi bizə təqdim edilən telefon əslində xəstəlik mənbəyidir. Stresdir, əsəbdir... Xeyri zərərindən çoxdur məsələn. Artıq telefonun bir çox funksiyalarını - məsələn, xəbərleşməni sosial şəbəkənin öz üzərinə götürdüyünü nəzərə alanda o qədər də önəmli bir özəlliyi, bəzəyi-düzəyi qalmır. Özü-müzü bu kiçik dördbucaq alətin əsiri edirik rəsmən. Yazıb-yazıb dərhal cavab gözləmələr, edilən zəngin cavabsız qalmasından çıldırmalar, streslər, streslər, streslər. Halbuki düşünsək, mənzərəni olduğu kimi görmək istəsək, anlayırıq ki, sözünüzü çatdırmağa çalışdığımız adam heç də hər an əlindəki telefonla sizdən xəbər gözləmir. Həyat bu, iş bu, qayğı, sevinc bu... Hər anını gözü telefonda keçirmək o qədər də normal bir şey deyil.

Amma bayram günlərinin bayram şənliyi bu deyil. Yaşasın, canım xalqım həftənin iki ən aktual mövzünü tapdı. Döşədikcə döşəyir indi. Biri ofisiant (əslində cangüdəni) tərəfindən döyülən general oğlu, o biri isə metroda itinə yer edib, ağsaqqal kişiye yer verməyən cavan qızla bağlıdır. Biz əslində böyük qumarlarda udub da, içilən son şərabın hesabına görə dava salan qumarbazların durumundayıq. Xirdəyəcən problemin girdabında boğulanda belə kiçik günahkarlar və kiçik qəhrəmanlar axtarıyıq.

Hesab edirik ki, ofisiant general oğlunu döyübsə, qəhrəmandır. Axı gerçək yarıya qədər dolu stəkana necə baxmaqdan asılıdır. Belə ki, ofisiant əslində özünü pis aparan general oğluna dərs vermək üçün döyməyib. Özünü qoruyub. Əlində bıçaqla onun arxasınca düşən "papasının gül balasından" qaçmaq üçün lif-tə girib, sözlə başa salmaq istəyib, özünü qoruyub, axırda da... çırpıb yerə. O videogörüntüləri mediaya, sosial şəbəkəyə ötürən "cəsərtli" oğlanlar isə (çox güman ki, elə hadisənin baş verdiyi restoranın sahibidir) yaxşı olardı ki, belə mənzərələrə şərait yaratmaydılar. Məsələn, o "Həsən ağanın qohumu"na daha öncədən bircə dəfə özünü normal aparması barədə göz ağardıltsaydı, o da "ağa gəzərem, belə gəzərem" havalarına girməzdi. Yox, əgər ofisianta 50 manat bəxşis, restorana hər oturmada neçə yüz manat hesab ödədiyinə görə bu vaxta qədər hər cür normaya sığmayan hərəkəti istisnasız güzəşt görübsə, o zaman bir zəhmət, heç kim onu qınamasın. "Soyuq bir söz"ə görə əlinə bıçaq da alacaq, o bıçaqla restoranın içində terror da əsdirecək. Adama deyərlər, pulu yaxşıdır, bıçağı pis?

Linç edilən daha bir persona isə köpəkli qızcığazdır. Heyvansevərlər məni bağışlasın, amma itlərinə az qala bəşərüstü varlıq kimi baxanları heç vaxt anlamamışam. "Öncə insanları sevin, sonra heyvanları" klişesindən uzağam. Amma o qızcığaz hələ mərhəmət anlayışından xəbərsizdir, gəncdir, təcrübəsizdir və sair. Qucağında oturma biləcəyin balaca köpəyi insandan üstün tutmanın harası insani mərhəmət sayılır? Dindir-sən, əmin olun ki, qızcığaz son günlərdə eşitdiyim, əslində isə gənclər arasında çoxdan populyar olan jargonla cavab verəcək ki, "qırılın da, balam. Bu, mənim şəxsi həyatımdır, seçimimdir". Demokratiyadan, fəlsəfədən ancaq özlərinə sərf edəndə qalxan kimi istifadə edənlərin məmləkətində ondan başqa söz də gözləmirəm.

Qəhrəmanımız və günah keçimiz mübarək. Keçmiş bayramımız kimi.

□ **E.HÜSEYNOV**

Abid Şərifovun şirkətində fəhlə üsyanı gözlənilir

Qazaxıstanda 250 fəhlənin 3 günlük tətildən sonra onlara 1 aylıq maaş verilib; işçilər "artıq evdəkilər, loru dildə desək, kəpək yeyir" deyir

"Evrascun" ASC-nin işçiləri 5 aydır maaş ala bilmirlər. Onları məvəciblərini vermədikləri az deyilmiş kimi, işdən qanunsuz olaraq çıxarılaqla da hədələyirlər. Şirkətin Qazaxıstanda körpü tikintisində çalışan azərbaycanlı fəhlələri tətildən əmək haqlarının verilməsini tələb ediblər. Bir neçə gün davam edən tətildə 250-dən çox azərbaycanlı fəhlə iştirak edib.

Fəhlələr şirkət rəhbərliyindən işə götürülərkən vəd olunan əmək haqlarının tam şəkildə ödənilməsinə də tələb ediblər.

Etirazçılar aylarla verilməyən əmək haqlarının ödənilməsinə və əmək haqlarının vəd olunan məbləğdə verilməsini istəyirlər. Fəhlələrdən biri deyib ki, Qazaxıstana aparılarkən onlara aylıq 1200 manat əməkhaqqı vəd olunub. Lakin Qazaxıstanda bu məbləğ 1000 manata endirilib.

Fəhlələrdən biri "Yeni Müsavat"a deyib ki, Bakıda

aillələrinin maddi vəziyyəti ağırdır: "Artıq evdəkilər, loru dildə desək, kəpək yeyir. Digər yandan buradakı fəhlələrin Azərbaycanlı banklara kredit borcu var. Bank işçiləri onların evlərinə polislə birgə gəlib borcu tələb edir. Çıxılmaz duruma düşmüşük. Haqqımızı 5 aydır tələb edirdik, vermirdilər. Nəhayət 3 gün tətildən əməkhaqqı aldığımızı gördük. Belə aldıq ki, hər bir işçidən 200-300 manat kəsildi. İşçilər işlədildi və aldandı pulunu vermədilər, "Evrascun"un Qazaxıstan rəhbərliyi səbəbini belə izah edir ki, şirkətin pulu yoxdur, verə bilmirik. Bakı ilə əlaqə saxlayan Qazaxıstan nümayəndəsi biz işçiləri bir yerə yığaraq dedi ki, maaşlar sentyabr ayından etibarən 50 faiz azaldılır. Kimi qane etmirsə, buyursun çix-

Abid Şərifov

Abid Şərifovun şirkətində fəhlə üsyanı gözlənilir. İşçilər mənəndən xahiş etdilər ki, mövcud vəziyyəti Abid Şərifovun, ölkə rəhbərliyinin diqqətinə sizin qəzetiniz vasitəsi ilə çatdırım. Hazırda şirkətin Qazaxıstan filialının - Almata, Atrav, Qızılorda, Şimkentdəki işçiləri də çıxılmaz vəziyyətdir. Növbəti etiraz aksiyalarına hazırlaşırıq".

Fəhlə deyib ki, aldadılmış fəhlələrin bir çoxu artıq Azərbaycan qayıtmaq üzrədir. Çünki şirkətdə məvəcib probleminin həll ediləcəyinə inanmırlar.

Azərbaycana qayıdan fəhlələr Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Dövlət Əmək Müfəttişliyinə gedərək rəsmi qəbulda olub və şikayətlərini təqdim ediblər. Qeyd edək ki, "Evrascun" şirkətinin baş nazirin müavini Abid Şərifova məxsus olması haqda məlumatlar var. A.Şərifov şirkətdə yaranmış problemlərlə bağlı qəzetimizə açıqlamasında bu məlumatı təkzib etməyib.

Bildirib ki, şirkətə qardaşı nəzarət edir.

"Özümü mikrob sayıram, amma hökumətdən razıyam"

Sabahını zibil qutularında axtaran soydaşımız: "Necə deyim ki, qulam..."

Zibil qutularında nə isə axtarırdı... Kürəyindən çanta asmışdı, yanında da iri bir çanta vardı. İçində nə olduğunu kənardan görmək olmurdu, amma o sanki çox qiymətli bir şeylər varmış kimi, çantalardan bir gözünü ayırmırdı. Neft və milyonlar səltənətinin redaksiyamızın qarşısındakı zibillikdə eşələnən vətəndaşı diqqətimi cəlb etdi və onunla tanış olmaq qərarına gəldim.

Yaxınlaşıb salam verdim, əllə görüşmədi. Elə birbaşa dedi ki, sizə əl verməyim hörmətsizlik olar: "Çünkü, mən özümü bir mikrob hesab edirəm..."

Buna baxmayaraq, Biləsuvar rayon sakini, 47 yaşlı Kazım Qasimovla söhbətimiz baş tutdu.

Kazım ailəsini dolandıрмаq üçün hər gün Bakının məhəllələrində qoyulan zibil qutularının içərisindən banka, və digər bu kimi qablar yığaraq, onları satır, ailəsinə çörək pulu aparır. Sözlərinə görə, gündəlik qazançı 4-5 manatdır. Kazım Qasimov onu da xüsusi vurğuladı ki, hər bayram ərəfəsində çox utanır.

Deyir ki, üstü-başı necədirsə, içi də o cürdür: "Rayon həsrəti, ailə həsrəti, pul həsrəti, rahatlıq həsrəti çəkəkəkək 47 yaşımı haqla-

dim... Əvvəl başqa işlərdə çalışmışam... Biləsuvarda orta məktəbi bitirdikdən sonra, hərbi xidmətə yollandım. Sovet dövründə sürücü idim. Sovet hökuməti dağılıb, müstəqil olduğumuzdan sonra işə fəhləlik etmişəm. Ancaq o zaman da, indi də hökumətimizdən çox razıyam. Heç olmasa 1990-cı ildəki kimi üzərime zə tank, silahlı dəstə göndərən yoxdur. Bu baxımdan yaxşıdır. Hə, nə zamandan bu işdə "çalışmağım" gəlinə, əslində indi də Mərdəkanda "Qul bazarı" deyilən yerdə dururam. Ancaq orada da artıq iş yoxdur. İş olmadığı üçün də zibil qablarını axtarıb, buradan bankaları yığıb "8-ci kilometr"də bir yer var, ora təhvil verirəm. Hər bankanı məndən beş qəpiyə alırlar. Beləliklə də, gündəlik qazancımın

heç olmasa beş manat olmasına çalışıram. Bunun üçün də hər səhər Metronun "Qara Qarayev" stansiyasından başlayaraq, bankaları təhvil verdim yere qədər piyada gəzirəm. İnsanlar sağolsunlar. Bəziləri bankaları zibil qutularına atırlar. Mən gələndə özləri verirler ki, bir də zibillərin arasından axtarmayım".

- *Qurban Bayramıdır. Biləsuvara getməyi düşünürsünüz?*

-Düşünürəm. Axşam yatacaq, küçədə gəzəndə ələ ancaq Biləsuvarı düşünürəm. Düşünürəm ki, mən də ailəmlə rahat yaşayardım, bayramları qeyd edərdik. Ancaq bu, az hallarda mümkün olub. Düşünsəm, də gedə bilmərəm rayona. Cibi boş

necə gedim? Gedim deyim ki, mən gəlmişəm? Utanaram, vallah.

- *Necə övladınız var?*

- Bir oğlum var. Onun da 18 yaşı var. İndi böyüyüb. Ancaq o, uşaq olanda onu çox utandırmışam. Gəlib deyirdi ki, ata, məktəbdə jurnalın arxasına valideynlərin harada işlədiyini yazırlar. Məndən harada işlədiyimi soruşurdu. Mən də "Qul bazarı" deməyə utanırdım. Doğrudur, çörək pulu qazanırıq. İndiyə qədər haram tikmə yeməmişəm. Burada utanaq bir şey yoxdur bəlkə də. Ancaq bu sözün özündə nə isə qəribə bir təsir var. Yəqin ki, hər uşaq atasını şah kimi görür. Yeni mən öz atamı elə görürdüm. Atam desəydi, mən qulam, pis olardım.

- *Bakıda harada yaşayırırsınız?*

- Mərdəkanda qalırım. Kiçik bir tikilidir. Orada 4 nəfər qalırıq. Hərəmiz evə aylıq 30 manat verir. Ev yoldaşlarımız da mənim kimi ailələrimə halal çörək aparmaq üçün bu cür əziyyətlər çəkirlər.

- *Tikintilərə müraciət etməisiniz? Bəlkə orada iş taparsınız. Deyirdiz fəhləlik də edirdim.*

- Çox etmişəm. İş yoxdur. Biz "Qul bazarı"nda dayananda heç orada da hər gün iş olmurdu. Oranı görənlər bilirler ki, bizim kimi insanlar o məkanda onlardır. İndi ətrafda mağazalar, obyektler tikildikcə heç bizi orada da yığışmağa qoymurlar. Hərə deyir ki, bura bizim yerimizdir. Sən burada dayana bilmərsən. Hər yerdən qovuluruq da (kinayə ilə gülür). Küçədə bir də görürsən ki, uşaqlar da adama sataşırlar. Çoxlarına qəribə gəlir ki, mən bu zibil qutularında nə axtarıram. Burada doğrudan da sabahımı axtarıram. Bir gün axtarmasam, sabah ac qalaram. Elə olub ki, qızdırmanın içində olmuşam. Ancaq yatmamışam. Necə yatım? Düşünürəm ki, yaşamaq üçün mübarizə aparmaq lazımdır...

Bu sözləri deyib, çantalarnı da götürüb getdi. Yarı-zarafat, yarı-gerçək bildirdi ki, hələ sabahını tapmayıb. Bunun üçün xeyli zibilli qutuya baxmalıdır...

Beləliklə də bu da varlı paytaxtımızın xoşbəxtliyə həsrət qalan sakinlərindən biri idi.

□ Əli RAIS

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Elan

Buzovna dairəsində, Daxili Qoşunların yanında 7 sot torpaq satılır. Sotu 7500 AZN. Əlaqə telefonu: (050) 343-59-72

Rusiyada azərbaycanlı biznesmen güllələndi

Volqoqrad polisi sentyabrın 26-da axşam saatlarında Şekinski rayonundakı 32 sayılı binanın qarşısında "Lexus" avtomobilinə atəş açaraq onun sürücüsünü öldürən killeri axtarır. Modern.az Rusiya mediasına istinadən bildirir ki, ölə 32 yaşlı azərbaycanlı biznesmen Zülfüqar Əsədovdur. O, çoxsaylı güllə yaraları ilə xəstəxanaya gətirilib, ancaq həkimlər həyatını xilas edə bilməyiblər.

Məlum olub ki, bu Əsədovun həyatına edilən ilk qəsd deyil. Keçən il onu güllələyiblər, ancaq vaxtında tibbi yardım göstərildiyindən həyatını itirməyib. Hüquq-mühafizə orqanlarındakı mənbənin məlumatına görə, bu dəfə Əsədovun yanında onun mühafizəçisi də olub. O, yaralansa da, sağ qalıb, hazırda xəstəxanadadır.

İstintaqçılar baş verən hadisə ilə bağlı ilkin mənzərəni təsvir edə biliblər. Məlum olub ki, qara paltarlı maskalı killər Əsədovun avtomobilini nəzarətdə saxlayıb. "Lexus" evə yaxınlaşanda cinayətkar Kalaşnikov avtomatından fasiləsiz atəş açıb. Sonradan killeri onu müşayiət edən şəxsle hadisə yerindən uzaqlaşdı. Cinayətkarların ağ rəngli "Jiquil" ilə hadisə yerindən uzaqlaşdırları bildirilir.

Elan

Qəbələ rayonu Vəndam kəndində parket fabriki bütün avadanlıqları ilə birlikdə, çox ucuz qiymətə (15000 AZN) təcili satılır.

Tel: 070 335 90 15

Binəqədi-Xırdalan şossesi yaşayış massivi, Respublika Dövlət Yol Polisinin yaxınlığında əlverişli qiymətə 4 sot torpaq sahəsi satılır. 2,5 metr hündürlükdə daş hasarın içində, əla yerdə. İşıq, qaz, su 15 m məsafədə yerləşir. Yenilənmiş kanalizasiya xətti, meyvə ağacları var. Yol asfalt-beton.

Tel: (050) 614-40-24

Yeni dərslər başlanan günlərdə ən çox müzakirə olunan mövzulardan biri də ali məktəblərdəki ödənişli fakültələrdir. İldən-ildən artan ödəniş haqları valideynlər üçün ciddi problemə çevrilir. Amma bu tabloda diqqətə çəkən dünyadakı bahalı universitetlərdir. Bu günə qədər müxtəlif zamanlarda təhsil haqqı ən yüksək olan ali məktəblərlə bağlı fərqli siyahılar dərc edilib.

“Yeni Məsavət” bu reyting siyahılarının bəzilərini toparlayıb. Təhsil haqlarını və ümumi mənzərəni görəndə vəziyyət daha da aydınlaşır.

Milyoner balaları bu universitetlərdə oxuyur

Böyük Britaniyanın aparıcı investisiya şirkəti olan “Skandia” imkanı britaniyalılar arasında onların təhsil aldığı yer mövzusunda tədqiqat aparıb. Məqsəd hansı təhsil müəssisəsinin gələcəyin milyonçularını yetişdirdiyini öyrənmək olub.

Beləliklə, milyonların təhsil ocaqlarından biri olan London universitetində (University of London) təxminən 120.000 tələbə təhsil alır. Universitet bir çox şöbələrdən ibarətdir və tərkibində 19 kollec və 10 ixtisaslaşmış tədqiqat institutunu birləşdirir. London universitetinin məşhur məzunları arasında ABŞ-da milyardlar qazanmamışdan qabaq London universitetinin London School of Economics şöbəsində təhsil almış Corc Sorosu qeyd etmək olar.

Digər bir milyoner, yazıçı Ken Follet də bu təhsil müəssisəsinin fəlsəfə fakültəsində oxuyub. Eləcə də, “The Rolling Stones”un solisti Mik Caçqeri qeyd etməliyik.

Məşhur ali məktəb britaniyalılardan başqa, xarici tələbələr də özünə cəlb edir ki, bu da onu Böyük Britaniyanın ən nüfuzlu universitetləri arasında liderə çevirir. Həm də London universiteti ən varlı tələbələrini oxuduğu ali məktəblər arasında ikinci yerdədir.

Milyonların ikinci təhsil ocağı kimi Oksford Universitetinin adını çəkirlər. Tələbələrini bu ali məktəbin hansı istiqamətini seçməsinə əsaslı olmayaraq, hər şey onlara uğunur vəd edir. Hansı fəaliyyət sahəsinin seçilməsindən əsli olmayaraq, “Oxford University”-in məzunlarının əksəriyyəti müvəffəqiyyət əldə edir.

Sübut olaraq onu qeyd edə bilərik ki, bu ali məktəbin məzunlarının 8%-i Britaniya milyonçularına çevrilir. Oksfordda bir çox məşhur siyasətçilər, yazıçılar, biznesmenlər, ictimai xadimlər təhsil almışlar, onların arasında dahi müfəkkirlər, alimlər və iş adamları var. Aktyor Hylu Qrant isə 1979-cu ildə İngilis ədəbiyyatı üzrə təhsil almaq üçün aldığı qrant sayəsində Oksfordda oxumaq imkanı əldə etmişdir.

Bunlardan başqa, Oksfordun məzunları arasında ABŞ-in keçmiş prezidenti Bill Klinton və milyarder Net Rot-

şild də var.

Sorğuda iştirak edən milyonçuların 5,5%-i məhz Kembric universitetinin (Cambridge University) divarları arasında təhsil almışdır. Bütün sərəvətini “Me and my girl” müzikli sayəsində toplamış Stiven Fray də Kembric məzunlarından. Bundan əlavə, məhz bu təhsil müəssisəsindən 88 Nobel mükafatı laureatı çıxıb.

Sorğusu alınmış milyon-

1. Harvard Universiteti (ABŞ)
2. Stenford Universiteti (ABŞ)
3. Massaçuset Texnologiya Universiteti (ABŞ)
4. Berkli Kaliforniya Universiteti (ABŞ)
5. Kembric niversiteti (Böyük Britaniya)
6. Priston Universiteti (ABŞ)
7. Kaliforniya Texnologiya Universiteti (ABŞ)

universiteti, nə Harvad, nə də Yel universitetləri tutmur.

- Çikaqo universiteti, \$57711

Bu universitet 1890-cu ildə Baptist təhsil cəmiyyəti tərəfindən təsis olunub.

Universitetə ilk ən böyük ianə 1891-ci ildə Con Rokfeller tərəfindən edilib.

Universitetin laboratoriyasında ilk dəfə özünü təmin edən nüvə reaksiyası keçirilib.

Ali təhsil müəssisəsinin

1796-cı ildə bu universiteti təsis etmişdi.

Dartmurt kollecinin məzunları arasında üç Nobel mükafatı laureatları var.

- Klermont Makkeninin kolleci, \$58065

Klermont Makkeninin kolleci Kaliforniyada, Klermont şəhərində yerləşən özəl humanitar kollecidir. Bu təhsil müəssisəsi 1946-cı ildə yalnız kişi cinsindən olan tələbələr üçün nəzərdə tutularaq yaradı-

nitər elmlər kollecidir. Bu universitet Harvi Mad sahibkarının ailəsinin və dostlarının vəsaitləri sayəsində yaradılmışdır. Universitet Klermontda, Kaliforniyada yerləşir.

- Nyu-York Universiteti, \$59337

Nyu-York Universiteti Nyu-York şəhərinin aşağı rayonu Manhattəndə, Qrinviç-Villidə təsis olunmuş özəl tədqiqat mərkəzidir. 1831-ci ildə yaradılan bu universitet ilkin olaraq Nyu-York şəhərinin universiteti kimi adlandırılıb, lakin 1896-cı ildə rəsmi olaraq Nyu-York universiteti adı verilib. Universitetin məzunları arasında 36 Nobel mükafatı laureatları var.

- Sara Lourens Universiteti, \$61236

Sara Lourens kolleci Nyu-York ştatında, Yonkersdə yerləşir. Əczaçılıq fabrikinin sahibi Uilyam van Duzer Lourens 1926-cı ildə universiteti təsis etmiş və onu öz həyat yoldaşı Saranın şərəfinə adlandırmışdır. Bu təhsil müəssisəsi öz yüksək akademik standartları ilə məşhurdur.

Siyahıda digər universitetlər də var. Pensilvaniyada yerləşən Baknell universiteti. Təhsil haqqı 38.134 dollar.

- Oqayoda yerləşən Kanon kolleci. Təhsil haqqı 38.140 dollar.

Nyu Yorkdakı Vassar Kolleci. Burda təhsil almaq üçün 38.115 dollar xərcləməlisiniz.

Sar Lo Kollecinə isə təhsil üçün siz 38.090 dollar ödəməlisiniz.

Lakin belə bahalı universitetlərdə maliyyə cəhətdən də güzəştlər edilir. Corc Vaşinqton universitetində orta ödəniş 23.466 dollar təşkil edir. Universitet rəhbəri bildirir ki, gələcək zamanda universitetin təhsil haqqında azalmağa doğru dəyişiklik ediləcək.

Daha bir siyahı - bu, daha fərqli...

Dediyimiz kimi, siyahılar bir-birindən fərqlənir. Məsələn, bu ilin martında açıqlanan başqa bir siyahıda isə fərqli bir universitet liderliyi qoruyub.

Siyahının ilk pilləsində Çikaqo Universiteti qərarlaşıb. 1890-cı ildə neft maqnatı və xeyriyyəçi Con Rokfeller tərəfindən yaradılan universitetdə hazırda illik təhsil haqqı 57 min 711 dollar təşkil edir.

Çikaqo Universitetində təhsil alan tələbələr 60 faiz universitet şəhərciyinin ərazisində yaşayır. Burda 38 tələbə yataqxanası var. Aspirant və magistrın qalması üçün şəhərcikdə 28 bina ayrılıb. Şəhərcik ərazisində “Renold’s Club” adlanan tələbə mərkəzi, muzeylər, teatrlar, restoranlar, ticarət və əyləncə mərkəzləri, idman kompleksləri, bağlar, parklar yerləşir.

Yeri gəlmişkən, universitetin 85 məzununu Nobel mükafatına layiq görüldü.

Siyahıda ikinci pillədə isə ABŞ-in Corc Vaşinqton Universiteti qərarlaşıb. 1853-cü ildə təsis olunmuş universitetdə illik təhsil haqqı 39 min 240 dollar təşkil edir.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Bu universitetlərdə

oxumaq... ürək istəyir

Dünyanın ən bahalı universitetləri - ilginclər, fantastik təhsil haqları

lərin 4%-i vaxtilə University of Leeds-i bitiriblər. Dire Straits rok-qrupun vokalisti, gitaraçısı və mahnıların müəllifi Mark Nopfler də bu universitetdə təhsil almışdır. Deyilənə görə, University of Leeds-də Britaniyanın ən kasıb tələbələri təhsil alır.

40.000 nəfərin təhsil aldığı Mançester Universiteti (University of Manchester) 3,5% milyon üçün “mərhəmətli ana” (Alma mater) olub.

Kent-Endryus Universiteti Şotlandiyanın ən qocaman ali məktəblərindən hesab olunur. O, Mançester Universiteti ilə beşinci yeri bölüşür.

Sorğuda iştirak edən milyonçuların 2,7%-i isə Birmingham Universitetində oxumuşdur. Onun məşhur məzunları arasında “Manchester United” futbol klubunun icraçı direktoru və Futbol Assosiasiyasının Direktorları Şurasının üzvü David Qilldir.

Bristol Universiteti (Bristol University) 2,3%-lik milyonlərlə fəxr edə bilər. Milyonçuların 2,3%-i - Edinburq universiteti (University of Edinburgh), 2%-i isə Birminghamdakı Aston Universitetinin (Aston University) payına düşür.

Bunlar ən yaxşılarıdır

Amma bir universitetdə milyonların oxuması onun ən yaxşı universitet olması anlamına gəlmir. Dünyanın ən yaxşı universitetləri ilə bağlı bir neçə siyahı var. Onlardan birinə diqqət. Ən yaxşı ali məktəblərin əksəriyyəti ABŞ-dədir.

Çinin Şanxay niversitetinin Araşdırma mərkəzi dünyanın ən yaxşı universitetlərinin ənənəvi illik siyahısını açıqlayıb. Fins.aj-ın xarici mətbuata istinadən məlumatına görə, 500 ali məktəbin yer aldığı siyahıda əsas yeri ABŞ və Avropa universitetləri tutur. Ən yaxşı 5 universitetdən 4-ü ABŞ-da yerləşir. Universitetlərin ilk 10-luğu belədir:

8. Kolumbiya universiteti (ABŞ)

9. Çikaqo Universiteti (ABŞ)

10. Oksford Universiteti (Böyük Britaniya)

Qeyd edək ki, universitetlərin siyahısı 6 göstəriciyə əsasən tərtib edilib. Bura universitet məzunlarının və ya əməkdaşlarının Nobel və Fild mükafatı qazanmalarını, daha çox sitat gətirilən əməkdaşların sayını, dərc olunan məqalələrin sayını və universitetin məzunlarının ölkə əhəlisinə nəzərən sayı aiddir.

Qeyd edək ki, dünyanın ən yaxşı 500 universiteti arasında Azərbaycan universitetləri yoxdur. Yaxın ölkələrə gəlincə, siyahıda 86-cı yeri Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti, 333-cü yeri Sankt-Peterburq Dövlət Universiteti, 424-cü yeri isə İstanbul Universiteti tutur.

Ən bahalı universitetlər - 57.711 dollardan 61.230 dollara qədər

Bahalı universitetlərin siyahısı isə aşağı-yuxarı eynidir. Təhsil haqqı üzrə ən bahalı universitetlər reytingində ilk yeri nə Massaçusets texnoloji

məzunları arasında 87 Nobel mükafatı laureatları var.

- Con Hopkins Univesiteti, \$57820

Con Xopkins universiteti Baltimorda yerləşən özəl elmi tədqiqat mərkəzidir. Bu universitet 1876-cı ildə məşhur sahibkar Con Xopkinsin vəfatından sonra təsis olunub. Həmin sahibkar təhsil müəssisəsinin yaradılmasına 7 milyon dollar vəsiyyəti edib. 31 il ərzində bu universitet tibbi və mühəndislik işlərinə xərclər üzrə dünyada birinci yeri tutur.

- Parsonun Yeni dizayn məktəbi, \$57910

Parsonun yeni dizayn məktəbi (Parsons The New School for Design) -

Nyu-Yorkda özəl incəsənət və dizayn kollecidir. Bu təhsil müəssisəsinin əsası 1896-cı ildə impressionist rəssam Uilyam Merriitom Çeyz tərəfindən qoyulmuşdu. Kollecinq dəfələrlə adı dəyişmişdi: Nyu-York incəsənət məktəbi, gözəl və tətbiqi incəsənət Nyu-York məktəbi. 1970-ci ildə bu kollec sosial tədqiqatlar üzrə Yeni məktəbin bir hissəsi olur.

- Dartmurt kolleci, \$57996

Dartmurt kolleci Nyu-Hempşirdə yerləşən özəl universitetdir. Yeleazar Uilok

lib. 1976-cı ildən etibarən kollec qadın tələbələrini qəbul etməyə başlayır. 1981-ci ildə kollec Donald Makkenin (qeyumlar ittifaqının banisi olmuşdur) adını götürür.

- Uesli universiteti, \$58502

Uesli universiteti Midlton şəhərində yerləşən özəl humanitar kollecidir. Təhsil müəssisəsi metodizminin banisi Con Ueslinin şərəfinə adlandırılıb. Universitet onun məzunlarının əksəriyyətinin elmlər namizədi dərəcəsinə almaqları ilə fəxr edə bilər.

Kolumbiya universiteti, \$58742

Bu universitetin bütöv adı Nyu-York- Sitidə Kolumbiya universitetidir. Lakin bu universiteti adətən Kolumbiya universiteti adlandırırlar. Bu universitet müharibədən öncə 1754-cü ildə Kra kolleci kimi yaradılıb. 1784-cü ildə bu təhsil müəssisəsinin adı Kolumbiya universiteti olaraq dəyişdirilib. Bu universitetin məzunlara arasında 98 Nobel mükafatı laureatları və 29 dövlət başçıları var.

- Harvi Mad kolleci, \$58913

Harvi Mad kolleci 1955-ci ildə təsis olunmuş özəl huma-

MÜSAVAT

Son səhifə

N 213 (6241) 28 sentyabr 2015

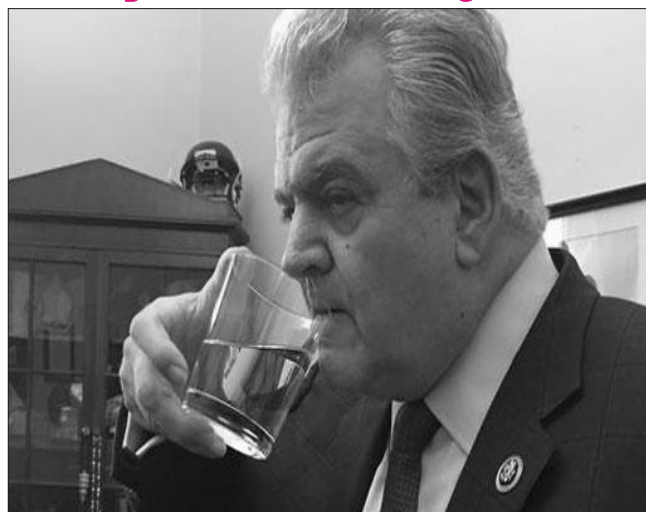

Dənizin ortasında 4 ay erkən doğuldu

Amerikada yaşayan Emili Morqan hər kəsi heyrətə salacaq şəkildə uşaq dünyaya gətirib. E.Morqan 5 aylıq hamilə ikən həyat yoldaşı və 3 yaşlı qızı ilə birlikdə Karib adalarında gəmi ilə səyahətə çıxıb. Burada isə qadın 4 ay erkən doğuş gerçəkləşdirib. 19 dekabrda uşaq dünyaya gətirməsi gözlənilən Morqan gəmidə qaldığı ikinci gecədə erkən doğuş gerçəkləşdirib. 453 qram ağırlığında dünyaya gələn uşağın əvvəlcə öldüyü deyilib. Lakin balaca uşaq 45 dəqiqə sonra möcüzəvi şəkildə həyata qayıtlıb. Gəmidə nəfəs aparatına bağlanan uşaq ən yaxındakı limandakı xəstəxanaya çatdırılıb. Haiden adı verilən uşaq reanimasiya şöbəsinə aparılıb. Doğulduğu zaman Haidenin 10% yaşama şansı olduğu deyilirdi. Lakin Haiden qeyri-adi şəkildə yaşamaq üçün mübarizə aparır. Həkimlər 4 ay erkən doğulan uşaqların nadir hallarda yaşadıklarını deyiblər.

Papanın su içdiyi stəkani oğurladı

Amerikada ziyarəti davam edən Papa Françeskonun çıxışı zamanı içdiyi su stəkani oğurlanıb. Demokrat konqresinin üzvü olan Bob Brady Papa çıxışını bitirdikdən sonra kürsüdəki su stəkani oğurlayıb. B.Brady oğurluq hadisəsindən sonra jurnalistlərə müsahibə verib. Bradynin sözlərinə görə, o suyu oğurladığı anda içməyib. Ofisə apardıqdan sonra bir az içib. Bir az da həyat yoldaşıma içirdib. Konqres üzvü "Papa ilə eyni stəkandan su içən

neçə nəfər tanıyırsız" deyərək, suyu içməyib. Ofisə apardıqdan sonra bir az içib. Bir az da həyat yoldaşıma içirdib. Konqres üzvü "Papa ilə eyni stəkandan su içən

saxlayan Brady etdiyi hərəkət üçün peşman olmadığını deyib.

Stressin dişlərə zərəri

Bədənimiz qısa müddətli stressdən çox təsirlənir. Ancaq xronik stress insan sağlamlığını alt-üst edir. Stress sadəcə psixologiyamıza zərər vermir, bəzi xəstəliklərə də səbəb olur. Son araşdırmalar göstərir ki, stress diş ətinin də xəstələnməsinə səbəb olur. Əvvəlcə diş əti şişir, daha sonra ciddi problemlərə çevrilə bilər. Çünki diş əti diş aralarına yığılan bakteriyalar ucubandan da şişə bilər. Bu öz-özünə sağalan bir xəstəlik deyil. Mütləq həkimə müraciət etmək lazımdır. Stress dişlərimizi qırdadıb, sıxmağımıza səbəb olur. Bu zaman insan etdiyi hərəkətin fərqi olmur. Amma diş qırdatmaq (bruksizm) və dişləri bir-birinə sıxmaq bir çox problemə səbəb ola bilər. Stresslə əlaqəli olaraq belə hallarla üzləşdikdə mütləq həkimə müraciət etmək lazımdır.

Diş qırdatmaq və sıxmaq dişlərə niyə zərərli olur?

- Dişlərdə aşınmalar baş verir.
- Diş minasında olan aşınmalar dişlərin qısalması ilə nəticələnir.
- Dişlərdə qamaşma olaraq ifadə edilən soyuğa həssaslıq baş göstərir.
- Diş ağrıları olur.
- Dişlərin sallanması və tökülməsi tökülməsi müşahidə olunur.
- Dişlər sımb tökülür və diş ətləri şişir
- Ağızda yaralar yaranır, baş ağrısı, çənə ağrısı və yanaq özəllərinin ağrıları müşahidə olunur.

120 illik gəlinlik

Amerikalı Abigail Kingston nikahında ailə yadigarı olan gəlin paltarını deyincək. Kingstonun gəlinliyini ilk dəfə 1895-ci ildə nənəsi geyinib. A.Kingston isə bu paltarı geyən 11-ci qadın olacaq. Pensilvaniya ştatında yaşayan Kingstonun 30 yaşı var. Onun mənsub olduğu ailədə evlənən hər bir qadın 120 ildir bu gəlinliyi geyir. Əsrlik gəlinliyin ilk dəfə Abigailin nənəsi Mary Movri Veren 1895-ci ildə geyib. Sonuncu dəfə isə gəlinliyi geymək A.Kingstonun anasına qismət olub. Gəlinlik tək geyilməzdən əvvəl modeler Deborah Loprestinin yanında yenidən dizayn edilib. 200 saatlıq işdən sonra paltar geyiləcək hala gətirilib. Abigailin anası Leslie "bu sadəcə paltar deyil, eşq hekayəsidir" deyərək paltarın məni dəyərinin böyük olduğunu dilə gətirib.

QOÇ - Bu təqvimdə bir qədər neytral mövqedə dayanmağınız məsləhət görülür. Nahardan sonra ciddi və riskli işlərə qol qoymayın. Çünki həmin vaxt sizə mənfi enerjili Ayın təsiri artacaq.

BUĞA - Maraqlı görüşlər yolunuzu gözəldir. Bu amil daha çox sevgi zəminində reallaşacaq. İş yerində isə həmkarlarınızla xırda mübahisələriniz gözlənilir. Çilgünlükdən uzaq olun.

ƏKİZLƏR - Əsas vaxtınızı istirahətə yönəltməyə çalışın. Hər hansı fiziki iş səhhətinizə mənfi təsir göstərə bilər. Bu gün cinsi yaxınlıq, ağır fiziki işlərə girişmək sizin üçün yolverilməzdir.

XƏRÇƏNG - Hər mənada uğurlu təqvimdir. İstər şəxsi büdcəni artırmaq istiqamətində, istərsə də işgüzar sövdələşmələrdə irəliləyişləriniz mümkündür. Belə bir gündə fəlcəyə getməyin.

ŞİR - Bu gün istirahət etmək fikriniz çətin ki, baş tuta. Əksinə, ikitərəfli sövdələşmələrə və yeni işlərə başlamaq lazımdır. Büdcənizdə artım da ola bilər. Mübahisələrdən uzaq qanın.

QIZ - Astroloji göstəricilər günün birinci yarısını müəyyən qədər gərgin tərzdə başa vuracağınızı bəyan edir. Sonrakı müddətdə isə ətrafınızda olanların rəğbətini qazana bilərsiniz.

TƏRƏZİ - Olduqca uğurlu təqvimdir. Ulduzlar bir tərəfdən əlverişli təkliflər alacağınızı, digər tərəfdən maliyyə uğurlarına nail olacağınızı bildirir. Hər mənada nikbin olmağa əsas var.

ƏQRƏB - O qədər də ürəkəçən olmayan maddi durumunuzu dirçəltmək üçün müəyyən imkanlar qazanacaqsınız. Büdcənizi artırmaq istiqamətində dəstək ala bilərsiniz. Kobudluğa yol verməyin.

OXATAN - Saat 15-ə qədər hər bir görüşü təxirə salmağınız məsləhətdir. Əks təqdirdə gözlədiyiniz uğurlardan uzaq düşəcəksiniz. Özünə qapılmağa da dəyməz. Günün ikinci yarısını gözəldir.

OĞLAQ - Deyəsən, Göy qübbəsi əzablarınıza görə sizə güzəştə getmək fikrinə düşüb. Bu səbəbdən də əksər məsələlərdə yardımçınız olmaqdadır. Səfərə çıxmaq və varlanmaq ehtimalınız da var.

SUTÖKƏN - Ulduzlar yalnız qarşılıqlı əlaqələr zəminində uğurları yiyələncəyinizdən xəbər verir. Bu baxımdan gəzintiye çıxmaq, qonaq getmək səmərəlidir. Riskli işlərdən yayın.

BALIQLAR - Tərəfdaşlarınızla aranızda müəyyən mübahisələr olsa da, özünüzü təmkinli aparmalısınız. Deyilən hər söz ciddi yanaşmayın. Yaxşı olar ki, bütün gücünüzü fəaliyyətə yönəldəsiniz.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qadınlar alim ola bilməzmiş

Kosmetika firması olan "Loreal"ın apardığı araşdırma qadınlar haqda qəribə həqiqət ortaya çıxarıb. Avropalı qadınların 70%-i zərif cinsin alim olacağına inanmır. 5 min qadın arasında keçirilən sorğuda iştirak edənlərin 70%-i zərif cinsin alimlik üçün uyğun olmadığını, 89%-i isə başqa peşənin daha uyğun olduğunu deyib. Sadəcə 10%-lik bir qrup qadınların alim ola biləcəyinə inanır.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 4.300

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.